

Széchenyi:

Magyarország
nem volt,
hanem lesz!

MURAKÖZ

Csáktornya,
1941. október 2.

Előfizetési ár:
félévre 4.10 P.

Szerkesztőség: Árpád-utca 11.
Kiadóhivatal: Horthy Miklós-tér 13.

Felelős szerkesztő: Dr. SZABAD LAJOS

Politikai hetilap.
Megjelenik csütörtökön.

„A történelem csak áldozatrakész nemzeteknek ad elégtételt“

„Povest daje zadovolštinu samo požrtvovnim narodim“

Az ország első asszonya, a szegények aranyzivű patronusa, Magyarország Kormányzójának hitvese ismét kérés szóval fordult a magyar társadalomhoz, hogy hős honvédeink részére érmelegítőt, a polgári front nélkülöző részére pedig adományokat gyűjtsön. Hosszu idő óta minden tél előtt megszólalt a rádió hullámain keresztül a Jóság Asszonyának szívekhez szóló meleg hangja, és kérését még soha nem tagadta meg a társadalom. Amihez kért, eddig is a legszebb cél volt, de most még fokozottabban nagygyá, magasztossá lett, mert országunkat védő, hóban-fagyban harcoló katonáinkról is szó van. Ki tudná most megkéményíteni a szívét?

Kinél találnának süket fülekre a Szív Asszonyának a történelmi, mélyégesen szép és meleg szavai:

A harmadik háborús tél küszöbén megint kézzel fordulok a társadalomhoz, mert a háborúhoz pénz is kell és nemcsak a harcaterken kell felkészünnünk a küzdőket, hanem a front mögött is. Tudom, hogy adni nem könnyű ma, amikor mindenütt fokozott áldozatkészséget követelnek minden dolgozó magyartól. De a történelem csak áldozatrakész nemzeteknek ad elégtételt. A múltban is meghallgatták kérésüket, most is abban a tudatban ísmélem meg kérésüket, hogy nem kopogtatok csukott ajtókön.

A magyar horvéd ma megint ezeréves szerepét teljesíti: fegyverrel védi a keresztény Európát a keleti barbárság támadása ellen. Az ellenségnek bolsevizmus a neve és mindenki tudja, mit jelent ez a szó. Ez a harc a kereszténység, a műveltség és a hazaszeretlet harca a nihilizmus pusztítása ellen. *Megalkuvás itt nincs: mi vagy ők.* Azért fogtunk fegyvert.

De ma a háború nemcsak a katonáktól követel hősiességet és önfeláldozást. Az arcvonal mögött biztonságban élőknek is át kell éreznie a teljes erkölcsi felelősséget. Azoknak szölok, akik ilthon nyugodt otthonban hajtják le fejüket, akik számárra mindennap megterül az asztal, azokhoz, akik télen is fűtött szobákban töltik el majd napjaikat.

A magyar társadalom ma még mindig ellátottabb, mint Európa más hadviselő államai.

Prva Gospa orsaga, patronica sitomakov s zlatnim srcem, suprugua Guvernera Megjarske se opet obratila z molbom k magjarskomu narodu, da bi dali za naše hrabre honvede štucne, a za one, koji doma stradaju, milodare. Več črez dugo vreme, sako leto pred zimom se oglasi na radio ova zlatna Gospa i njenu prošnju, koja ide do srca, do ve je narod još nigdar ne skratil. Zakaj je prosila, je i do ve bil naj lepši cil, a ve je postal još vekši, usvišni, kajti je več i za naše drage honvede, koji nam braniju našu domovinu po zimi i po snegu. Što bi ve mogel imeti trdo srce?

Što bi ve imel gluha vuha, da se čujeju dve lepe reči naše zlatne gospe:

„Ve da je blizo tretja zima, opet se obračam k narodu z molbom, kajti za tabor so treba i penezi i moramo opraviti borec ne samo na taborišču, nego i odzadi za frontom. Znam, da je ne lehko davati denes, da se posod iščeju još vekše alduvanje od onih sih magjarov, koji delaju. Ali povest daje zadovolštinu samo požrtvovnim narodim. Moje molbe su poslušali i v prošlim vremenim, pak zato ve z ufanjem opetujem svoju molbu, kajti znam da ne kucam po zaprtim vratim.“

Magjarski honved denes spunjava opet svoju jezero let staru dužnost: *Z oružjem brani kršćansku Europu proti napadaju istočnog barbarstva.* Nepriatel se zove bolševizam, i saki zna, kaj to znači. To je borba kršćanstva, kulture i domolubnosti proti pustošenja nihilizma. *Tu nema pogajanja: mi ili oni.* Zato smo se zgrabili za oružje.

Ali denes tabor ne zahteva samo od soldatov hrabrost i požrtvovnost. I oni, kojim je odzadi, za frontom siguren život, moraju činiti celu moralnu odgovornost. Govorim onim, koji si moreju doma, v mirnoj hiži leži na počinek, onim, kojim je saki den stol prestriti, onim koji bodo i v zimi v topli hiži sedeli.

Magjarski narod denes još ima puno više sega, nego šteri god drugi evropski narod, koji je v taboru. A pomagati i dati, je denes narodna domobranska dužnost. Treba je pomagati i one, koji so opali odzadi na civilnoj fronti, ranjenikam prez imena. Ja prosim za dve fronte: za junake v taboru i za one, koji odzadi za frontom stradaju. Nek saki da, fletno i naj zna, kaj s sakim filemrom pomaže jakost obrane naroda. *Za to so se oni, kojih se to*

Német bombazápor hullott a moszkvai értekezletre

Nemški bombarderi so zmešali dogovore v Moskvi

A moszkvai rádió közlése szerint német repülők az éjszaka három ízben megtámadták a szovjetfővárost. Mindhárom légiiradó meglehetősen sokáig tartott. A németek bombázták a fővárost. A rádió szerint a „támadások célja az volt, hogy zavarják a moszkvai értekezletet“.

Kak Radio v Moskvi javla, nemški bombarderi so v noči tripot napadali glavni sovjetski varaš. Si tri napadaji so dugo trajale a nemci so hitali bombe. Kak Radio javla, nemci so šteli zmešati moskovske pregovore.

Elfogták Bulgáriában az újabb bolsevista ejtőernyősöket is

Se nove bolševičke padobrance iz Moskve so vlovili

A középbulgáriai Sliven közéletében kedre virradó éjszaka újabb bolsevista ejtőernyős szabotálók ereszkedtek földre. Bolgár rendőrök a lakossággal karöltve körülvették az ejtőernyősöket, valamennyiüket elfogták. Nagymennyiségű robbanóanyagot és egyéb hadiszert találtak náluk.

V tork v jutro so se v srednjii Bulgariji, pre općini Sliven, pak spustili novi bolševički pudobranci. Bugarski redari so, z narodom se polovili. Cuda bomba i drugoge taborskoga materiala so nasli pri njih.

A cseh lázadókat megtagadja a protektorátus józan népe

Trezen narod protektorate neće priznati česke puntare

A cseh—morva védnökség területén tegnap újabb ötvennyolc kommunisztól és szabotálól végeztek ki.

A védnökségi lapok az eseményekkel kapcsolatban ismételt felhívást intéztek a lakossághoz, hogy őrizze meg higgadttségát. Együttal felvilágosítják a lakosságot a német védnökségi hatóságok által eddig tett intézkedések teljes horderejéről. *A prágai lapok szerint a cseh nép legnagyobb része teljesen tudatában van az idő komolyságának és elutasítja magától azokat az elemeket, a melyek el akarják téríteni az egyedüli helyes utól, melyet Hacha dr. elnök mutatott.*

Politikai körökben arra számítanak, hogy Hacha államelnök a helyettes védnökkel egyet-

értésben a legközelebbi időn belül kinevezi a letartóztatott Elias miniszterelnök utódját.

V Česko-Slovačkom protektoratu so včera pak 58 kommunis-tov i saboterov postrelali. S toga prilikom protektoratske novine opet opemeneju naroda, naj ostane miren, a v itso vreme obznaniju narodu. Zakaj so vlasti te stroge mere odredile. Kak novine v Pragu pišeju, velki del českoga naroda zna, kak so ozbilna vremena i odbija od sebe ludi, koj bi ga šteli odvratiti od pravoga puta, kojega je predsednik Dr. Hacha pokazal.

Politiciari računaju stem, kaj bo predsednik države Hacha, skup z namestnikom branitela države za kratko vreme postavil naslednika na mesto ministra predsednika Eliáša, koga so vrest deli.

nak lársadalma. Es segiteni, adni ma nemzeti, honvédelmi kötelesség. A hátsó arcvonal polgári elesettjein, névtelen sebésüljein is segíteni kell. Két arcvonal számára kérek: a hadviselés hősei és a frontmögötti élet nélkülözői számára. Adjon mindenki gyorsan, abban a tudásban, hogy minden fillér fokozza a nemzeti társadalom honvédelmi erőfeszítését is.

— **Katonáink tökéletes felszereléséről idejében gondoskodtak az arra hivatottak. Honvédeinknek meg van mindene, hogy ne szenvedjenek az orosz tél hidegétől, számukra nem is kérek más, csak érmelegítőket.** Legalább 50 százalékos gyapjút tartalmazó anyagból, legalább 16 centiméter hosszú, ríktó színek nélküli, lehetőleg szürke, barna, drapp vagy zöld színű érmelegítőket kérek és hiszem, hogy sokezer asszonytársam siet a kötötökkel honvédeink segítségére, hisz minden háztartásban akad felesleges holmi, amit fel lehet fejteni. Az érmelegítőket átvételét a Vörös Kereszt vállalta, azért hozzá kell küldeni Budapest, Baross-utca 15. címre. Fejvédőket ne kössünk, mert az egységesen gyártottak készül. Pénzbeli adományaimkkal is hozzájárulhatunk tehát honvédeink felszerelésének kiegészítéséhez. Ugyanígy központilag intézik a szeretetcsomagok küldését is.

A polgári front nélkülözői számára természetbeni és pénzbeli adományokat kérek. A pénzbeli adományok beküldésére a napilapok csekket mellékelnek majd, a természetbeni adományokat — az érmelegítőket kivételével — a Horthy Miklósné jóltékonyági segélyakció, Budapest, Királyi vár címre kell küldeni.

Lapunk is beáll a gyűjtők sorába. A visszatért Muraköz szegénységében is megmutatja szívét és áldozatkészségben nem akar elmaradni a magyar társadalom többi részétől. Felhívjuk tehát kedves olvasóink figyelmét, hogy lapunk külön összegyűjti a muraközi adományokat, minden adományt hirlapilag nyugtáz és beküldi az akció csekk-számlájára. A végén azután összegezve kimutatja, hogy mennyit adott Muraköz. Kérjük tehát az adományokat lapunk szerkesztőségének címre hozzátküldeni, hogy mi azután továbbíthassuk rendeltetési helyére. Az érmelegítőket továbbíthatjuk is készségesen vállaltjuk az érdeklődőknek pedig szívesen szolgálunk tanácsokkal.

Mindenki tudja, hogy nem a hódítás vágya vezet bennünket. Nem akarunk más, csak megvédeni hazánkat, eszményeinket, hitünket, az emberi együttélés jogrendjét, a keresztény műveltséget. Ezért vessen számot mindenki lelkiismeretével és érezze a rendkívüli idők parancsát. Aki most segít, nemcsak a bajbajutottaknak, hanem hazájának, önmagának és hozzátartozóinak is segít.

tiče, v pravo vreme pobrigati, kaj so naši soldati potpuni opremjeni. Naši soldati imaju se, kaj nabodo morali trpeti od strašne ruske sime i za njih ne prosim drugo samo štuclne. Takse, kaj bo barem polovica vone i kaj bodo barem 16 centimetra dugi i ne kričeće farbe, nego po mogućnosti sive, hrđjave, drap, ili zelene farbe i mislim, kaj bo čuda jezer žen išlo mi na pomoć z iglami za naše honvede, im se v saki hiži najde nekši material, koji se da reparati i ponucati. Členi križ je nase zel, kaj bo te štuclne prek jemal, pak je treba njemu poslati v Budapest, Baross-utca 15. Kape za glave je ne treba štrikati, kajti te bodo v fabriki delali, se jenu formu. I s penzi moremo aldovati, kaj bo oprema naših honvedov bolša.

Za siromake na civilnoj fronti prosim dare v penzi i v naturalnim stvarim za penzne dare bodo k novim prilozeni čeki, a naturalne dale (oprave, flake) pak — zvučn štuclov — je treba poslati na adres: Horthy Miklósné jóltékonyági segélyakció, Budapest, Királyi vár.

Saki zna, da mi ne iščemo nikša prevladanja, Nečemo drugo, nego samo obraniti našu domovinu, naše ideale, našu veru, nase pravo na skupno človečansko življenje i krščansku kulturu. Zato naj saki ima dušno spoznanje i naj čuti zapoved zvučrednih vremen. Koji ve pomaže, on bo pomogel ne samo onomu, koji je v sili, nego i svojoj domovini, samom sebi i svoji familiji.

I naš list se priklučki k pobiračam. Naše povrnjeno Medjimurje, makar i v siromaštvu, bode pokazalo svoje dobro srce i požrtvornosti nabo štelo ostati za drugim ludmi majjarskoga oaroda. Opoemenemo stoga saše drage čitatele, da bode naš list ekstra pobiral medjimurske dare, saki dar bode mo javiti, v našem listu i bomo penze poslali s čekom na pobirališče. Na zadnje bomo onda javili kulko je Medjimurje dalo. Prosimo, kaj nam dare pošleju na naše vuredništvo, a mi je bomo onda spravili dalena mesto. Isto tak radi bomo pobirali i dale pošilati i štuclne i što nas kaj oče pitati, radi damo navuka.

Kitessékelték a zsidókat a horvát főiskolákról Židove so pretirali s horvatskih visokih škol

A zágrábi egyetem rektora közölte, hogy a horvát főiskolákon zsidóknak sem beiratkozni, sem vizsgálat tenniük nem szabad. A rektor ezenkívül közli, hogy írja női hallgatók továbbra is folytathatnak tanulmányokat a horvát főiskolákon.

Rektor Zagrebačke univerze (visoke škole) je obznanil, da v horvatskim visokim školam židovi se nesmeju zapisati dati, niti pak ispitati polagati. Isto je obznanil, da ženske arijskog plemena i dale moreju se vučati na horvatskim visokim školama.

Magyar hősök a háboruban

Naši junaki

Az ukrajnai harcok során vakmerően bátor magatartásával tüntette ki magát Lőrincz József Pál szakaszvezető. Csapatainknak rendkívül fontos községet kellett elfoglalniok, amelynek szélén elterülő gyümölcsös az ellenség szakadattalul olyan gyilkos tűz alatt tartotta, hogy lámadóvonalaink jobb szárnya teljesen elakadt. Fokozta a helyzet súlyosságát, hogy a tüzelő ellenséges gyalogság és a tüzgépekkel fel sem lehetett fedezni, mert az álláhatatlannal fedett és kiválóan álcázott terepről tüzeltek. Amikor Lőrincz szakaszvezető látta, hogy a jobb szárny elakadása miatt lámadánk sikere kétségessé válhat, saját járával és a szakaszörzszzel vakmerően áthatott a gyümölcsösön, majd azon túl egy nyílt domboldalon foglalt tüzelőállást. Az ellenség a merész előretörés következtében rendkívül fenyegetett helyzetbe jutott, ezért egész erejével Lőrinczék ellen fordult. Ezek azonban heves tüzzel válaszoltak és roppant pusztítást végeztek az ellenség soraiban. Amikor a szakaszvezető feledezte az ellenséges balszárny legveszedelmesebb géppuskáját is és azt összelövelte, az ellenséges balszárny egész ellenállása megrendült és rövidesen meghátrált. Ezzel csapataink lámadása nyomban lendületet kapott és teljes sikerrel is végződött.

Ugyanabban az útközletben lüti ki Sulyok Ferenc örvezető is. Mint golyószórós-csapat, századának előnyomulása közben észrevette, hogy bekerítők ellenséges csoport indult lámadásra

csapataink ellen. Bár az ellenség, hogy ennek az átkarolt csoportnak előrejutását biztosítsa és hogy csapataink figyelmelet teljesen lekösse, a leghevesebb tűz alatt tartotta honvédeink küzdővonalát. Sulyok örvezető azonnal előrerohant golyószórójával. Ez a hagyományos magyar virtussal végrehajtott előretörés és az átkarolt ellenséges csoportban pusztító tüzzel történt rajtaütés nyomban érzeltette hatását. Némcsak csapataink egy részét sikerült ezzel a fogásbaeséstől vagy megsemmisítéstől megmentenie, hanem az ellenség tervét is tökéletesen megheiusította. Sulyok golyószórójának biztos tüzeben összemolt az ellenség terve. Csak halottakban egy szovjetiszt és kilenc gyalogos maradt az örvezető golyószórója előtt.

Dr. Csaba György hadapród-örörmester, harcokcsi szakaszparancsnok a honvéd csapatok egyik döntőjellegű lámadása során szakaszával lerohanta a velük szemben álló szovjet gyalogság jobbszárnyát, melyen benyomult az ellenséges csapatok mögé és ott súlyos veszteségek okozott azoknak. Több páncéltörő ágyút is harcraéltenné tett. Ebből az elszigetelt helyzetből csak akkor tért vissza, amikor harcokcsijainak fegyverzetében ellenséges találatok következtében használhatatlanná vált. Hősi küzdelmével igen hatásosan segítette elő lámadásunk sikerét.

Ugyanabban az útközletben tüntette ki magát Faddi János örvezető is, miután két heves és sikerrel járó előretörésben

A világtörténelem legnagyobb csatájában megpecsételődtött a szovjethadsereg sorsa

Az angol és amerikai segítségre már nem számíthat Moszkva — Felkelési készítték elő a Csej-Morva profekturátusban

már részt vett, harekoesija súlyos sérülést szenvedett. Emiatt nemcsak harc képtelenné, hanem meneképtelenné vált. Faddi ekkor kiugrott járművéből és pisztollyal folytatta a harcot. Ezt a példát követte a hasonlóképpen járt Gyovai Döme Lajos tizedes, valamint H. Nagy János honvéd is. Páncélosaink aznap harca egyébként a honvédség egyik legdicsőségesebb győzelmére vezetett.

V ukrajniskim borbama se cugšfirer Lörinc József Pál pokazal kakti pravi junak. Naše trupe so morale zavzeti jeno jako važno selo, poleg kojega je nepriatel je noga sadovnjaka držal pod takšim strašnim ognjom, kaj je naša desna stran čisto zapela z napadanjem. Stem je huje bilo, kaj se je nepriatelska pešadija koja je strelala i mašingeveri, nikak ne so mogli prenatji, jez so z jako dobro pokritoga mesta trelali. Da je cugšfirer Lörinc videl, kaj radi opasnosti desne strane bi se cela bitka mogla zrušiti na naš kvar, je svojimi ludmi hrabro skočil čez sadovnjak i tam se spravil strelat na jeden ma'i bregoc. Stem je nepriatel došel v pogibelen položaj, pak se stoga s celom silom spravil proti Lörinca. Ali ovi su odgovorili z velikim strelanjem i čuda nepriatelov so spoklali. Da je cugšfirer prenašal i najpogibelnisi mašingever nepriatelov, ga je postrelal i stem se cela leva stran nepriatela zrušila i morala je pogegnuti. Stem so naše trupe mogle svoje napadaje zvršiti i bitka se s uspehom zvršila.

V istoj bitki se istaknuli i straža vodja (freiter) Sulyok Ferenc. On je kakti borac pre mašingeveru, da je njegva kompanija išla napre, spazil, kaj njih neprateli očiju obkoliti. Prem da su nepriateli zbok toga, kaj bi osigurali onu trupu, koja je išla našu trupu obkoliti, fest oguja dali našim, Sulyok je s svojim mašingeveron itak napre bežal. Stom herbanom hrabrosti i z velikim ognjem na nepriatela se mam se obrnulo. Ne samo kaj so se naši ludi oslobodili od smrti, ili od zaroblenstva, nego so se zmesali i plani nepriatela. V Sulyokovim jakim ognju se nepriateli zrušili. Perd njegovim mašingeverom je mrtev ležal jeden sovjetski oficir i devet soldatov.

Dr. Csaba György kadet strażamester, zapovednik ratnih kol je v jedni važni bitki predrla desnu stran sovjetsko pešadije, koja mu je na suprot stala, globoko je došel odzadi, za nepriatelom i napravil mu je velke zgubičke. Pokvaril njim je i više štukov. Stoga meste je došel nazaj samo onda, da mu je oružje na taborskim kolima bilo do kraja poništeno. Svojom junačkom borbom je čuda pripomogel, kaj se naš napadaj dobro zvršil.

V istoj bitki se pokazal junakom i stražavodja Faddi János, koji je već dvaput oštro predrla, a taborska kola so mu bila teško povredjena. Zbog toga ne samo, kaj se ne mogel boriti, nego niti napre marširati ne je mogel. Na to je skočil s kol vun, pak se dale s pištolom boril. To so vidli i za njim delali i Kaprol Gyovai Döme János i honvéd H. Nagy János. Naša taborska kola so te den mela jednu od naj lepših pobeda.

A kievi nagy csata, amelyet a világtörténelem legnagyobb csatájának mondanak, véget ért. A német hadvezetés, a német katonai erények ismét olyan győzelmet arattak, amelyre az ellenfél egyáltalán nem számított és amely döntő fordulathoz juttatta a szovjet elleni háborút. Három héttel ezelőtt rámutattunk arra, hogy a német hadvezetés a hosszú esend után nagy meglepetéseket tartogat a világ számára, amely akkor a szentpétervári ostrom alakulását figyelte. Utaltunk arra, hogy nem egyedül a volt főváros bevételét jelentheti majd rövidesen a vezéri főhadiszállítás, hanem súlyosabb szovjet vereségről is beszámolhat. És az ukrajnai hatalmas győzelem igazolta ezt a feltevésünket. Az ő szovjet-hadsereg megsemmisülése, az egy milliónál több fogoly és halott, a csaknem 900 páncélkocsi és négyezer ágyú, valamint a hatalmas mennyiségű hadianyag elvesztése olyan óriási jelentőségű, hogy ezt még a szovjet sem bírja ki.

A német győzelem következményei már a szovjethaderő teljes összeomlását eredményezhetik. Harcászati téren a győzelem

azt jelenti, hogy a szovjet arcvonal balszárnya, Budjenni hadserege, megsemmisült és kiesett a küzdelemből. Ezzel a Krim-félsziget védői elvesztették kapcsolatukat a belső szovjet lérséggel és a levegőben lógnak. Megsemmisítésük csak attól függ, hogy a német hadvezetés mikor tartja időszerűnek a további harcok szempontjából. Egyelőre azonban valószínűleg fontosabb céljai vannak a legfelsőbb vezetésnek. Ilyennek lehet tartani a Kaukázus melletti elérését, nemcsak az olaj miatt, hanem az angol szállítások megakadályozása végett is. Bár Perzsiából érkező hírek szerint még egyetlen szállítmány sem haladt át a perzsa-szovjet határon. A szovjet megsegítése tehát nem olyan egyszerű, mint ahogyan azt elképzelték. Az angol-amerikai próbálkozások bizonyítják, amit egyébként az angol lapok is beismernek, hogy kudarccal kell számolni a szállításokkal kapcsolatban. A szovjet a jelek szerint magára marad és sorsa megpecsételődtött. Szövetségesei tárgyálnak, terveket dolgoznak ki, mialatt a németek egyre nagyobb eredményeket érnek el.

pot adnak az ellenállás fenntartásának.

Német-szovjet béke

lehetőségéről repített fel igen színes léggömböt a nemzetközi sajtó. A léggömböt azonban az első pillanában lelőtték Berlinben. Arról van szó, hogy Németország hajlandó volna most békét kötni Szovjetországgal és Pétain marsall felkínálta volna a közvetítést Berlin és Moszkva között. Ezekkel az állhírekkel kapcsolatban a leghatározottabban hangsúlyozzák Berlinben, hogy teljesen alaptalan kitalálásokról van szó. Megállapítják, hogy a szovjettel nem kötnék békét, mert a szovjetet meg fogják semmisíteni és a bolszevizmust ki fogják irtani. Ilyen erőlyes visszautasítás után természetesen egy pillanatig sem kétséges az, hogy német részről még csak nem is gondolnak békére. És ez könnyen hihető, ha emlékeznünk arra az álnok cselszövérsre, amelyet a szovjet az akkor még baráti Németországgal elvesztésére szőtt. A birodalom nem engedhet löbbé alattomos orvadtmadókat meglaputni Európa keleti térségében, akik örökös veszélyérzetet kelthetnének a békésen építő államokban. A bolszevizmusnak pusztulnia kell — mondják hivatalos német helyen, — tehát pusztulni is fog. Percei meg vannak számlálva.

Az angol- finn

jegyzékért nem kellett olyan nagy érdeklődést, mint amilyent Anglia szerett volna. A nagyhangú és fenyegetésnek szánt felszólítást finn részről a legfigyelmesebben fogadták és csak annyit tartottak róla érdemesnek mondani, hogy Finnország addig harcol, amíg célját biztosítva nem látja. Ez pedig semmiesetre sem történhet meg addig, amíg a szovjet fenyegető árnyékát tudja maga mellett. A finnek már egyszer megpró-

Pótolhatatlan veszteségek érték a Szovjetet

Az anyagvesztéseket, amely a szovjetet az ukrajnai harcokban érte, még akkor sem lehetne pótolni, ha megfelelő közlekedési és szállítási utvonalak állnának az angol-amerikai segítség rendelkezésére, ilyen arányú pótláshoz évekre volna szükség, nem is szólva arról, hogy a szállítandó anyagot valahonnan elő is kell teremteni. De honnan vegyen Anglia, amikor ő maga is amerikai segítséget sürget? És vajon az Égevszűl Államok melyiket szeresse jobban, hogy dönteni tudjon? Az amerikai lapok ellenzik a szállítást a szovjetnek, mert az szerintük ugyanis a németek ke-

zére kerül. Szentpétervárra Varsó sorsa vár. Ez a megállapítás hangzott el német katonai szakkörökben. A sors pedig, amelyet a város védői kihívtak maguk ellen, beteljesedés előtt áll. A harc már a külvárosokban folyik és a német katonák háztól házig haladnak előre. A város lángokban áll a sorozatos repulótámadásoktól, élelmezést már csak a katonák kapnak és már a leányok és asszonyok kezébe is fegyvert adtak. Finn területről borzalmas látványt nyújt a város égése. Már az angol szakértők is reménytelennek látják a védekezést és csak néhány na-

Elegáns

kész női kabátok, ruhák és bundák

gyermek kabátok,
férfi és női szövetek,
ruhaselymek,
szőnyegárúk

hatalmas választékban

Sütz-nél

Zalaegerszeg-Nagykanizsa

nak társadalma. Es segíteni, adni ma nemzeti, honvédelmi kötelesség. A hátsó arcvonal polgári elesettjein, névtelen sebültjein is segíteni kell. Két arcvonal számára kérek: a hadviselés hősei és a frontmögötti élet nélkülözöi számára. Adjon mindenki gyorsan, abban a tudásban, hogy minden fillér fokozza a nemzeti társadalom honvédelmi erőfejlesztését is.

— *Katondink tökéletes felszereléséről idejében gondoskodtak az arra hivatottak. Honvédeknek meg van mindene, hogy ne szenvedjenek az orosz tél hidegétől, számukra nem is kérek mást, csak érmelegítőket.* Legalább 50 százalékos gyapjút tartalmazó anyagból, legalább 16 centiméter hosszú, rikító színek nélküli, lehetőleg sötét, barna, drapp vagy zöld színű érmelegítőket kérek és hiszem, hogy sokezer asszonytársam siet a kötötökkel honvédek segítségére, hisz minden háztartásban akad felesleges holmi, amit fel lehet fejteni. Az érmelegítő átvételét a Vörös Kereszt vállalta, azért hozzá kell küldeni Budapest, Baross-utca 15. címre. Fejvédőket ne kösünk, mert az egységesen gyárilag készül. Pénzbeli adományainkkal is hozzájárulhatunk tehát honvédek felszerelésének kiegészítéséhez. Ugyanigy központilag intézik a szeretetsomagok küldését is.

A polgári front nélkülözöi számára természetbeni és pénzbeli adományokat kérek. A pénzbeli adományok beküldésére a napilapok csekket mellékelnek majd, a természetbeni adományokat — az érmelegítő kivételével — a Horthy Miklósné jótékonyági segélyakció, Budapest, Királyi vár címre kell küldeni.

Lapunk is beáll a gyűjtők sorába. A visszatért Muraköz szegénységében is megmutatja szívét és áldozatkészségben nem akar elmaradni a magyar társadalom többi részétől. Felhívjuk tehát kedves olvasóink figyelmét, hogy lapunk külön összegyűjti a muraközi adományokat, minden adományt hirlapilag nyugtáz és beküldi az akció csekk-számlájára. A végén azután összegezve kimutatja, hogy mennyit adott Muraköz. Kérjük tehát az adományokat lapunk szerkesztőségének címre hozzánk küldeni, hogy mi azután továbbíthassuk rendeltetési helyére. Az érmelegítő továbbítását is készségesen vállaljuk, az érdeklődőknek pedig szívesen szolgálunk tanácsokkal.

Mindenki tudja, hogy nem a hódítás vágya vezet bennünket. Nem akarunk mást, csak megvédeni hazánkat, eszményeinket, hitünket, az emberi együttélés jogrendjét, a keresztény műveltséget. Ezért vessen számot mindenki lelkiismeretével és érezze a rendkívüli idők parancsát. Aki most segít, nemcsak a bajbajutottaknak, hanem hazájának, önmagának és hozzátartozóinak is segít.

tíce, v pravo vreme pobrigati, kaj so naši soldati potpuni opremleni. Naši soldati imaju se, kaj nabodo morali trpeti od strašne ruske zime i za njih ne prosim drugo samo štucne. Takse, kaj bo barem polovica vone i kaj bodo barem 16 centimetra dugi i ne kričeće farbe, nego po mogućnosti sive, hrdjave, drap, ili zelene farbe i mislim, kaj bo čuda jezer žen išlo mi na pomoć z iglami za naše honvede, im se v saki hiži najde nekši material, koji se da resparati i ponucati. Členi križ je nase zel, kaj bo te štucne prek jermal, pak je treba nijemu poslati v Budapest, Baross-utca 15. Kape za glave je ne treba strikati, kajti te bodo v fabriki delali, se jenu formu. I spenezi moremo alduvati, kaj bo oprema naših honvedov bolša.

Za siromake na civilnoj fronti prosim dare v penzi i v naturalnim stvarim za penezne dare bodo k novim prilozeni čeki, a naturalne dale (oprave, flake) pak — svun štuclov — je treba poslati na adres: Horthy Miklósné jótékonyági segélyakció, Budapest, Királyi vár.

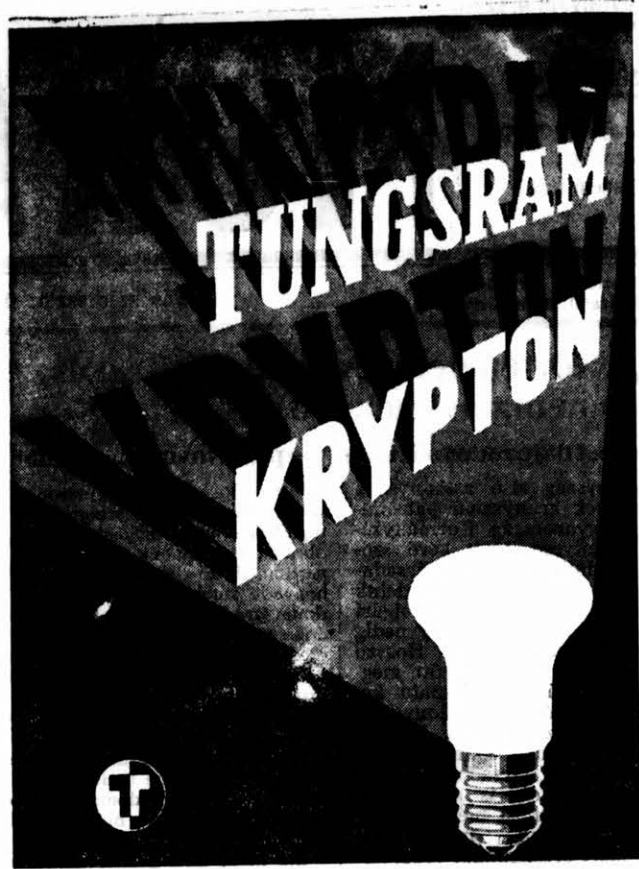
Saki zna, da mi ne iščemo nikša prevladanja, Nečemo drugo, nego samo obraniti našu domovinu, naše ideale, našu veru, nase pravo na skupno človečansko življenje i krščansku kulturu. Zato naj saki ima dušno spoznanje i naj čiti zapoved zvrnednih vremen. Koji ve pomaže, on bo pomogel ne samo onomu, koji je v sili, nego i svojoj domovini, samom sebi i svojoj familiji.

I naš list se priklučk i pobiračam. Naše povrnjeno Medjimurje, makar i v siromaštvo, bode pokazalo svoje dobro srce i požrtvornosti nabo štelo ostati za drugim ludmi magjerskoga naroda. Opo-menemo stoga saše drage čitatele, da bode naš list ekstra pobiral medjimurske dare, saki dar bode-mo javili, v našem listu i bomo penezne poslali s čekom na pobirališće. Na zadnje bomo onda javili kulko je Medjimurje dalo. Prosimo, kaj nam dare pošleju na naše vuredništvo, a mi je bomo onda spravili dalena mesto. Isto tak radi bomo pobirali i dale pošilati i štucne i što nas kaj očepitati, radi damo navuka.

Kitessékelték a zsidókat a horvát főiskolákról Židove so pretirali s horvatskih visokih škol

A zágrábi egyetem rektora közölte, hogy a horvát főiskolákon zsidóknak sem beiratkozni, sem vizsgákat tenniük nem szabad. A rektor ezenkívül közli, hogy írja női hallgatók továbbra is folytathatnak tanulmányokat a horvát főiskolákon.

Rektor Zagrebačke univerze (visoke škole) je obznanil, da v horvatskim visokim školam židovi se nesmeju zapisati dati, niti pak ispete polagati. Isto je obznanil, da ženske arijskog plemena i dale moreju se učiti na horvatskim visokim školama.

Magyar hősök a háboruban

Naši junaki

Az ukrajnai harcok során vakmerően bátor magatartásával tüntette ki magát Lőrincz József Pál szakaszvezető. Csapatainknak rendkívül fontos községet kellett elfoglalniok, amelynek szélén elterülő gyümölcsös az ellenség szakadallanul olyan gyilkos tűz alatt tartotta, hogy támadóvonalaink jobb szárnya teljesen elakadt. Fokozta a helyzet súlyosságát, hogy a tüzelő ellenséges gyalogságot és a tüzgépeket fel sem lehetett fedezni, mert az átláthatatlanul fedett és kiválóan álcázott terepről lüzeltek. Amikor Lőrincz szakaszvezető látta, hogy a jobb szárny elakadása miatt támadásunk sikere kétségessé válhat, saját rajával és a szakasztorzsával vakmerően áthalolt a gyümölcsösön, majd azon túl egy nyílt domboldalon foglalt tüzelőállást. Az ellenség a merész előretörés következtében rendkívül fenyegetett helyzetbe jutott, ezért egész erejével Lőrinczék ellen fordult. Ezek azonban heves tüzel választottak és roppant pusztítást végeztek az ellenség soraiban. Amikor a szakaszvezető feledezte az ellenséges balszárny legveszedelmesebb gúppuskáját is és azt összelövelte, az ellenséges balszárny egész ellenállása megrendült és rövidesen meghalt. Ezzel csapataink támadása nyomban lendületet kapott és teljes sikerrel is végződött.

Ugyanebben az ütközetben tünt ki Sulyok Ferenc őrzető is. Mint golyószórós-csapat, századának előnyomulása közben észrevette, hogy bekerült ellenséges csoport indult támadásra

esapataink ellen. Bár az ellenség, hogy ennek az átkarol, csoportnak előrejutását biztosítsa és hogy csapataink figyelme teljesen lekösse, a leghevesebb tűz alatt tartotta honvédek küzdővonalát. Sulyok őrzető azonnal előrerohant golyószórójával. Ez a hagyományos magyar virtussal végrehajtott előretörés és az átkaroló ellenséges csoportban pusztító tüzzel történt rajtaütés nyomban éreztelet hatását. Nemcsak csapataink egy részét sikerült ezzel a fogásbaeséstől vagy megsemmisítéstől megmentenie, hanem az ellenség tervét is tökéletesen megghiúsította. Sulyok golyószórójának biztos tüzeben összemolt az ellenség terve. Csak halottakban egy szovjetiszt és kilenc gyalogos maradt az őrzető golyószórója előtt.

Dr. Csaba György hadapród-őrmeester, harcokosi szakasparanesnok a honvéd csapatok egyik döntőjellegű támadása során szakaszával lerohanta a velük szemben álló szovjet gyalogság jobbszárnyát, melyen benyomult az ellenséges csapatok mögé és ott sulyos veszteségeket okozott azoknak. Több páncéllőrö ágyut is harcraéptelenné tett. Ebből az elszigetelt helyzetéből csak akkor tért vissza, amikor harcokosjainak fegyverzele ellenséges találatok következtében használhatatlanná vált. Hősi küzdelmével igen hatásosan segítette elő támadásunk sikerét.

Ugyanebben az ütközetben tüntette ki magát Faddi János őrzető is, miután két heves és sikerrel járó előretörés

A világtörténelem legnagyobb csatájában megpecsételődött a szovjethadsereg sorsa

Az angol és amerikai segítségre már nem számíthat Moszkva — Felkelési készítték elő a Csej-Morva profekturátusban

már részt vett, harekoesija súlyos sérülést szenvedett. Emiatt nemcsak harc képtelenné, hanem meneképtelenné vált. Faddi ekkor kiugrott járművéből és pisztollyal folytatta a harcot. Ezt a példát követte a hasonlóképpen járt Gyovai Döme Lajos lizedes, valamint H. Nagy János honvéd is. Páncélosaink aznap harca egyébként a honvédség egyik legdicsőségesebb győzelmére vezetett.

V ukrájniskim borbama se cugšfirer Lőrinc József Pál pokazal kakti pravi junak. Naše trupe so morale zavzeti jeno jako važno selo, poleg kojega je nepriatel je noga sadovnjaka držal pod takšim strašnim ognjom, kaj je naša desna stran čisto zapela z napadanjem. Stem je huje bilo, kaj se je nepriatelska pešadija koja je strelala i mašingeveri, nikak ne so mogli prenjati, jez so z jako dobro pokritoga mesta trelali. Da je cugšfirer Lőrinc videl, kaj radi opasnosti desne strane bi se cela bitka mogla zrušiti na naš kvar, je svojimi ludmi hrabro skočil črez sadovnjak i tam se spravil strelat na jeden ma'i bregec. Stem je nepriatel došel v pogibeln položaj, pak se stoga s celom silom spravil proti Lőrincu. Ali ovi su odgovorili z velikim strelanjem i čuda nepriatelov so spoklali. Da je cugšfirer prenašal i napogibelnosi mašingever nepriatelov, ga je postrelal i stem se cela leva stran nepriatela zrušila i morala je pogegnuti. Stem so naše trupe mogle svoje napadaje zvršiti i bitka se s uspehom zvršila.

V istoj bitki se istaknuli i straža vodja (freiter) Sulyok Ferenc. On je kakti borac pre mašingeveru, da je njegva kompanija išla napre, spazil, kaj njih neprateli očuju obkoliti. Prem da su neprateli z bok toga, kaj bi osigurali onu trupu, koja je išla našu trupu obkoliti, fest oguja dali našim, Sulyok je s svojim mašingeveron itak napre bežal. Stom herbanom hrabrosti i z velikim ognjem na nepriatela se mam se obrnulo. Ne samo kaj so se naši ludi oslobodili od smrti, ili od zarobljenstva, nego so se zmesali i plani nepriatela. V Sulyokovim jakim ognju se neprateli zrušil. Perd njegovim mašingeverom je mrtev ležal jeden sovjetski oficir i devet soldatov.

Dr. Csaba György kadet strazamester, zapovednik ratnih kol je v jedni važni bitki predrl desnu stran sovjetske pešadije, koja mu je na suprot stala, globoko je došel odzadi, za nepriatelom i napravil mu je velke zgubičke. Pokvaril njim je i više štukov. Stoga meste je došel nazaj samo onda, da mu je oružje na taborskim kolima bilo do kraja poništeno. Svojom junačkom borbom je čuda pripomogel, kaj se naš napadaj dobro zvršil.

V istoj bitki se pokazal junakom i stražavodja Faddi János, koji je već dvaput oštro predrl, a taborska kola so mu bila teško povredjena. Zbog toga ne samo, kaj se ne mogel boriti, nego niti napre marširati ne je mogel. Na to je skočil s kol vun, pak se dale s pištolom boril. To so vidli i za njim delali i Kaprol Gyovai Döme János i honvéd H. Nagy János. Naša taborska kola so te den mela jednu od naj lepših pobeda.

A kievi nagy csata, amelyet a világtörténelem legnagyobb csatájának mondanak, véget ért. A német hadvezetés, a német katonai erények ismét olyan győzelmet arattak, amelyre az ellenfél egyáltalán nem számított és amely döntő fordulathoz juttatta a szovjet elleni háborút. Három héttel ezelőtt rámutattunk arra, hogy a német hadvezetés a hosszú esend után nagy meglepetéseket tartogat a világ számára, amely akkor a szentpétervári ostrom alakulását figyelte. Utaltunk arra, hogy nem egyedül a volt főváros bevételét jelentheti majd rövidesen a vezéri főhadiszállítás. Hanem súlyosabb szovjet vereségről is beszámolhat. És az ukránjai hatalmas győzelem igazolta ezt a feltevéseket. Az ő szovjet-hadsereg megsemmisülése, az egy milliónál több fogoly és halott, a csaknem 900 páncélcsovi és négyezer ágyú, valamint a hatalmas mennyiségű hadianyag elvesztése olyan óriási jelentőségű, hogy ezt még a szovjet sem bírja ki.

A német győzelem következő nyelvei már a szovjethaderő teljes összeomlását eredményezhetik. Harcászati téren a győzelem

azt jelenti, hogy a szovjet arcvonal balszárnya, Budjenni hadserege, megsemmisült és kiesett a küzdelemből. Ezzel a Krim-félsziget védői elvesztették kapcsolatukat a belső szovjet térséggel és a levegőben lógnak. Megsemmisítésük csak attól függ, hogy a német hadvezetés mikor tartja időszerűnek a további harcok szempontjából. Egyelőre azonban valószínűleg fontosabb céljai vannak a legfelsőbb vezetésnek. Ilyennek lehet tartani a Kaukázus melletti elérését, nemcsak az olaj miatt, hanem az angol szállítások megakadályozása végett is. Bár Perzsiából érkező hírek szerint még egyetlen szállítmány sem haladt át a perzsa-szovjet határon. A szovjet megsegítése tehát nem olyan egyszerű, mint ahogyan azt elképzeltek. Az angol-amerikai próbálkozások bizonyítják, amit egyébként az angol lapok is beismernek, hogy kudarccal kell számolni a szállításokkal kapcsolatban. A szovjet a jelek szerint magára marad és sorsa megpecsételődött. Szövetségesei tárgyalnak, terveket dolgoznak ki, mialatt a németek egyre nagyobb eredményeket érnek el.

pot adnak az ellenállás fenntartásának.

Német-szovjet béke

Lehetőségéről repített fel igen színes léggömböt a nemzetközi sajtó. A léggömböt azonban az első pillanatban lelőtték Berlinben. Arról van szó, hogy Németország hajlandó volna most békét kötni Szovjetországgal és Pétain marsall felkínálta volna a közvetítést Berlin és Moszkva között. Ezekkel az állításokkal kapcsolatban a leghatározottabban hangsúlyozzuk Berlinben, hogy teljesen alaptalan kitalálásokról van szó. Megállapítjuk, hogy a szovjettel nem kötnek békét, mert a szovjetet meg fogják semmisíteni és a bolsevizmust ki fogják irtani. Ilyen érvelés visszautasítás után természetesen egy pillanattig sem kétséges az, hogy német részről még csak nem is gondolnak békére. Es ez könnyen hihető, ha emlékezünk arra az álnok celszövevre, amelyet a szovjet az akkor még barátai Németország elvesztésére szőtt. *A birodalom nem engedhet többé alattomos orvátmadókat megaputni Európa Keleti térségében, akik örökös veszélyértelet kelthetnének a békésen építő államokban. A bolsevizmusnak pusztulnia kell — mondják hivatalos német hangy, — tehát pusztulni is fog. Percei meg vannak számlálva.*

Az angol- finn

jegyzékváltás nem keltett olyan nagy érdeklődést, mint amilyent Anglia szerelt volna. A nagyhangú és fenyegetésnek szánt felszólítást finn részről a leghiggadtabban fogadták és csak annyit tartottak róla érdemesnek mondani, hogy *Finnország addig harcol, amíg célját biztosítva nem látja*. Ez pedig semmiesetre sem történhet meg addig, amíg a szovjet fenyegető árnyékát tudja maga mellett. A finnek már egyszer megpró-

Pótolhatatlan veszteségek érték a Szovjetet

Az anyagvesztéséget, amely a szovjetet az ukránjai harcokban érte, még akkor sem lehetne pótolni, ha megfelelő közlekedési és szállítási utvonalak állnának az angol-amerikai segítség rendelkezésére. Ilyen arányú pótláshoz évekre volna szükség, nem is szólva arról, hogy a szállítandó anyagot valahonnan elő is kell teremteni. De honnan vegyen Anglia, amikor ő maga is amerikai segítséget sürget? És vajjon az Egyesült Államok melyiket szeresse jobban, hogy dönteni tudjon? Az amerikai lapok ellenzik a szállítást a szovjetnek, mert az szerintük ugyanis a németek ke-

zére kerül.

Szentpétervárra Varsó sorsa vár. Ez a megállapítás hangzott el német katonai szakkörökben. A sors pedig, amelyet a város védői kihívtak maguk ellen, beteljesedés előtt áll. A harc már a külvárosokban folyik és a német katonák háztól házig haladnak előre. A város lángokban áll a sorozatos repulótámadásoktól, élelmezést már csak a katonák kapnak és már a leányok és asszonyok kezébe is fegyvert adtak. Finn területről borzalmas látványt nyújt a város égése. Már az angol szakértők is reménytelennek látják a védekezést és csak néhány na-

Elegáns

kész női kabátok, ruhák és bundák

gyermek kabátok,
férfi és női szövetek,
ruháselymek,
szőnyegárúk

hatalmas választékban

Sütz-nél

Zalaegerszeg-Nagykanizsa

bálták a szovjettel való békés kapcsolatokat, de többet nem kérnek belőle. Ezek után tehát ne csodálkozzék Anglia, ha fenyegetése hatástalan marad. *Annak idején nem tudta megvédeni Finnországot nagy »erkölcsi súlyával«, most tehát bizza a finnekre, hogy örökre megbiztosítsák magukat a szovjet ellen.*

A bolgár-szovjet

viszony elmérgesedése már annyira előrehaladt állapotban van, hogy *bármelyik pillanatban várni lehet a diplomáciai kapcsolatok megszakítását. Boris bolgár király meglátogatja a keleti harctér főhadiszállásán Hitler vezér és kancellár és az egyik fővárosi lap szerint szó lehet arról is, hogy Bulgária megüzeni a háború a Szovjet-unióknak.* Bár nem valószínű, hogy a német hadvezetőségnek szüksége lesz a bolgár csapatokra, a bolgár beavatkozás tényének igen nagy erkölcsi jelentősége volna. Tudvalevő, hogy Bulgáriában mindenkor erősen érvényesült az orosz befolyás és a szovjet is ébrentartotta ezt a hagyományt. Sőt, amikor az utóbbi időben azt érezte, hogy ez a lehetőség kicsuszik a kezéből, fenyegetésekkel és ejtőernyős szabottalókkal próbált eredményt elérni. Ugyáltszik, mindez nem használt, sőt Bulgária kivételre állapotot rendelt el és talán csak napok kérdése, hogy belép a bolsevizmus elleni hadviselőkhöz. *Ebben az esetben pedig a Fekete tengeri bolgár hajóhad a szövetségesek rendelkezésére áll.*

A cseh-morva

protektorátusban bekövetkezett események igen nagy érdeklődést keltettek politikai körökben. Neurath báró birodalmi védnököt betegsége miatt szabadságra és helyettesítőt Heydrich SS főcsaportyvezető neveztek ki. Az új védnök nyomban látogatást tett Hácha elnökkel és bejelentette, hogy a protektorátusban elkövetett államellenes cselekmények miatt kivételre állapotot rendel el néhány kerületben és Elias miniszterelnököt hazaárulásra való előkészületek miatt letartóztatja. A cseh protektorátusban ugyanis az utóbbi időben bizonyos körök külföldi felbujlásra a német birodalom ellen szerveztek és a lakosságban nyugtalanságot igyekeztek keltetni. A szervezkedés vezetőit már bíróság elé is állították, amely valamennyi halálra ítélt. *Az ítélet már végre is hajtották.* A kivégzettek között magasállású katonatisztek is voltak. Ugy látszik a régi rossz szellem újból kísértani próbált Prágában és még egyszer megpróbált tüzesóvat dobni a békésen élő lakosság közé. Benes ur nem törődik azzal, hogy bujtogatásával emberéletet olt ki, ő maga biztonságban érzi magát és tovább üzi felelőtlen álmait. *De vigyáznia kell, mert hallottunk már holdkóroszt is létezni.*

Országjárás – Putovanje po orsagu

A hősi legendák városa: Eger

Eger: varaš junačkih povesti

A hősi magyar mult másik megjelölt városába látogattunk el. A legendák és a magyar nő dicsőségének városába, ahol megtalálunk minden szépet, minden művészt, ami bájossá, feledhetlenné teszi utunkat.

Az egri híres szőlőhegyek aranylőve, rubintpiros vére vidámítja a szép püspöki város látogatóinak kedvét és aki vétkes tudatlanságában még nem hallotta volna az egri bikavér híriét, itt nyomban megízlelheti az ízet. És nem fogja elfelejteni többé, arról jótállnak az egriek.

A híres egri vár kövei között járva, önkéntlenül adódik a gondolat, hogy ez a tüzes bor élesztette a hős védők világségét, ez a nektár adta az erőt ahhoz, hogy a maroknyi csapat ellenálljon az iszonyatos túlerőnek. A váromok egy csodálatos hősköltemény valóságát bizonyítják: *Dobó István és kétezer fegyverese itt üzte el Ali pasa 150 ezer főnyi ostromló seregét.*

A kazamatákban

V kazamatami (Rešti i kasarne pod zemlom)

Ez a hősi védelem, amelyben derekas részt vettek Dobó Katica vezetésével a híres egri asszonyok, legendás bükört volt Eger től. Az egri vár földalatti labirintusai, a tíz kilométer hosszú folyosóhálózat a maga nemében egyedülálló egész Európában és módot ad a huszadik század emberének arra, hogy megcsodálja a középkori várépítészlet bámulatos szerkezetét. Ma már villanyvilágítás mellett járhatjuk be a kazamatákat, amelyben egykor harcosok vigyáztak.

Az ugynevezett »Sötétkapu« megyünk a várba, amely alatt Eger hős védője: Dobó István márványból faragott síremléke beszél a legcsodálatosabb katonai hőstétől. Az egyéni bátorság, az elszántság és a hősiesség küzdelem legendája szövődött az egri ostromhoz, amely annyira érdekelt Európát, hogy a nyugati országok újságai egymással vetekedve hozták helyszíni tudósításokat róla.

Egri nők ...

Eger-ske žene

De a katonai erényekben bővelkedő hős védők sem bírtak volna olyan sokáig a hatalmas túlerővel, ha erre módot nem ad a vár tökéletes szerkezete. A földalatti folyosóhálózat lehetővé tette, hogy a maroknyi védősereg mindig ott teremjen, ahol éppen támadást indított az ostromló sereg. Ez tévesztette meg Achmed fővezért és Ali pasát, mert nem is álmolták, hogy mindig ugyanazokkal a fegyverekkel állnak szemben. Amikor pedig létrákkal akarták megmászni a falakat, ott voltak az egri nők és forró szorokkal ontották a fellérvők tőrökkel. Volt amelyik elesett férje kezéből kivett karddal verekedett, amíg ő maga is holtan nem bu-

Bomo pohodili drugi varaš, koji je pun junačke magjarske prošlosti. V varaš junačke povesti i dike magjarskih žen, de bomo našli se lepote, se umjetnosti, koje nam bodo pota polepsale tak, kaj ga nabomo mogli pozabiti.

Glasovite gorice v Egeru, njihove zlatne kaplice, črna krv kaj rubin, nam bodo zveselile srce v tem lepim biškupskim gradu i on, koji mrti još neje čul glas »bikove krvi«, tu si ju more mam pokušati i kaj ju nigdar ne bomo pozabili, za to mu garantiraju domači ljudi.

Hodamo med kamenjem toga glasovitoga grada, pak nam dojde do pameti, da je ovo žerčevile budilo hrabrost junačkih branitelov, ove nebeske kaplice so njima daje jakost, kaj so tak mali na broju mogli preladatai takšu strašnu premoć. Ruševine toga grada posvedočuju istinu junačke pesme: *Dobó István i njegoví soldati, 2000 njih, so pretirali Ali bašu z njegovimi 150.000 ljudi.*

Ova junačka obrana, v kojoj so veliki del mele i glasoviti žene z Egera, pod vodstvom Dobó Katicice, zavija celi Eger v neke nebesko kopreno. Labirinti (ganjki v križ-kraž) pod gradom, 10 kilometrov dugi ganjki, koji vodišu sem-tam, so takši v svojoj vrsti, kaj se v celi Europi drugdi ne vidi i človek vedzašnjih vremen se za istinu more čuditi, kakši kunjstni meštri so, v srednjem veku grade zidali. Deneš je već se posod električno svetlo, per kojem moremo gledati ono, de so negda junaki pazili.

Črez tak zvanu »Sötétkapu«, (kmična vrata) idemo v grad, pod kojimi mramorni grobni spomenik junačkoga branitelja grada Egera: Dobó Istvána pripoveda najčudneša soldačka junačka dela. Hrabrost človeka, odlučnost i junačka borba pripoveda za obsedanje Egera, kaj je tulko interesiralo celu Europu, kaj so norine zapadnih orsagov, jedna črez drugu, donasale vesti te borbe.

Egri nők ...

Eger-ske žene

kolt ura mellé. Ilyen volt a csodálatos egri küzdelem. Nem is tudta ellenség erővel megvenni a várat, s nagyon évvél később is csak árulás juttatta kezére.

A legmodernebb óvóhelyeken sem találunk szellemesebb, jobb szellőztető készüléket, mint Eger középkori várának földalatti folyosó-rendszerében. Ez a berendezés nemcsak friss levegőt hozott, a kazamatákba, hanem kivitte a fáklyák füstjét is. *Vizvezeték sem hiányzott*, amint a maradványok bizonyítják. A lejtős várarok vizét homokrétegen keresztül engedték beszűrődni a két ciszternába, ahonnan a csorgó kutba került. Így mindig friss vize volt a várórségnek.

Philips, Standard, Orion
Siemens, Eka, Telefunken

rádióújdoncságok

nagy választékban

Szabó Antal

rádió-üzletében

Nagykanizsa, Vár-épület.

Ali niti te junaki, koji so meli v sebi se soldečke vrline, nebi bili mogli dugo preladatai tu strašnu premoć. da nebi bila pomagala dobro izvršena konstrukcija grada. Ganjki pod zemlom so dali mogućnost, kaj so se braniteli mogli navek tam postaviti, de so nepriatelí najbole napadali. Poleg toga so se glavni voškodvoja Ahmed i Ali baša zmešali, kajti to niti senjati nesu vupali, kaj bi navek isti braniteli bili pred njima. A da so pak štili z lojtrami plaziti prek sten, *Onda so tam bile eger-ske žene, koje su turčinu z vroćom smolom polevale.* Bila je takša, koja je mrtvom možu sablu i rok zela, pak se tak dugo borila, dok je ne i sama mrtva opala poleg svojega muža. Takva je bila ta čudna bitka za Eger. I nepriatel je niti ne mogel toga grada z oružjem zavzeti, a četerdeset let kesne ga je samo z izdajstvom mogel dobiti.

Niti v najmodernešim mestima za obranu denešnjih vremen nemoremo najti bolše stoge za luftanje. kak v tem ganjkima pod zemlom, toga grada Egera iz srednjeg veka. Ova sloga ne samo kaj je donesla friškoga lufta, nego je odpelala i dima, kojega so bakle napravile. Kak ostanjki pokazeju meli so i slogu za vodu voditi. Vodu z gradske grabe so črez pesek vodili v dve cisterne (kamenate grabe za vodu), odnot pak su ju puščali v zdenec. Tak so braniteli navek meli frišku vodu.

Csonka mecses és Bolondvár

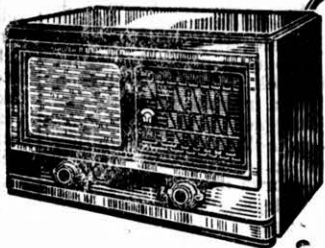
(Zrušena turska crkva i grad norih)

A történelmi adatok szerint az egri várban állott a Szent János székesegyház, a tizenötödik századforduló építészeti remeke, amelynek gótikus maradványai már a 19. század második felében napfényre kerültek. Ezek bizonyítják, hogy a hatalmas székesegyház főhajójának mérete megegyezett a rheimsi és kölni dómok főhajójának méretével.

A török uralomnak számos érdekes emléket írt Eger. A félhold egykori uralmát hirdeti a »csonka mecses« karsu minarettje, a pompás meleg forrás mellé épült fürdő és a »Bolondvár«, amely onnét kapta nevét, hogy valaha táncoló és üvöltő dervisek otthona volt. Török mecses helyére épült a ferenciek és a szerviták mai temploma is. A mai dóm helyén áll a régi püspöki templomtól 1713-ban szentelték fel, addig a ma meglévő minarett mellett török mecsesben volt az ideiglenes püspöki templom.

3+1 cső, 6 hangolt kör, dinamikus hangszóró. Ezek csak technikai adatok. A készülék igazi értékét így határozzuk meg: Orion kisszuper. Az egész világ kedvelt rádiója a 244-es Orion kisszuper

Kapharó minden rádiókereskedőnél!

Legtöbb emléke azonban a barokk időknek maradt. Eger, a mai gyönyörű barok város, fejlődésének virágkorát Esterházy Károly gróf egri érsek idejében érte el. Ekkor épült ki a fejedelmiem szép érseki palota, a Lyceum, a legnemesebb barokkművészet alkotása, amelynek gyönyörű termeit és könyvtárát a 18. század legnevesebb művészeinek freskói díszítik. Pompázatosan szép kovácsolt vaskapuk és ablakosarok ékesítik a finomvonalú házak homlokzatait. Különlegesen szép az Erseki kert művészi vaskapuja. Sélantjait évszázados fák árnyékolják és üde virágok tarkállanak a terek parkjaiban.

A tisztaság, gondozottság, a művészet és a harmonia városa a mai Eger, ahol a nagy múlt emlékeit ragyogó diéssfényvel övezik és töltik meg értékes talommal a kultúra alkotásait.

Kak nam povest piše v gradu v Egeru je stala biškupečka cirkev Svetoga Janoša, najlepša zidina petnajstoga stoleća. Ostanjke njene, v gotskom stilu so našli stopram v devetnajstom stoleću. Ovi posvedočuju, kaj je srednja ladja te znamenite cirkev bila ran tak velka, kak stolne cirkev v Rheims-u i Köln-u

Eger čuva čuda spomenkov turske vladavine. Negdašnje tursko gospodarenje kaže i turen „Zrušene turske cirkev“, kopališče, zaidane poleg dobrog toplog zvirališča. i »Grad norih«, kojega zato tako zoveju, kajti so negda tam plesali i popevali deviši (turski fratri). I franciskani i serviti imaju tam svoje cirkev, de so je predi turki imeli, Biškupečku cirkvu, koja je stala na mestu, de denes stoji stolna crkva, so posvetili 1713. toga leta, a do toga vremena je bila biškupečka cirkva v onoj turskoj cirkvi, koja je stala poleg turna, koji još i denes stoji.

Ali najviše spomena je ostalo z vremena baroka. Eger, je denešnji lepi varaš barok stila, najlepše je cvel za vreme nadbiskupa grofa Eszterhazy-a. Onda se napravila lepa biškupečka palača, Liceum, (visoka škola.), to je se najlepša barokna umetnost, a v lepim salama i v knjižnici so kipi največjih umetnikov iz 18. stoleća. Jako lepa kovane železna vrata i obluki se vidiju po lepo napravljenim hižam. Najlepša so umetno kovana vrata na biškupečkom vrtu. Po še, ališčima na stolne let staro drevje drži hlada, a po vrtima i parkima najlepše cvetje.

Denešnji Eger je varaš čistocje, brige, reda umetnosti i harmonije, a velika prošost mu sveti i spuni velku vrednost onoga, kaj je kultura stvorila.

Ötven zsidót és bolsevistát halálra ítélték Zágrábban

V Zagrebu so odsodili na smrt 50 židovov i bolševikov

A horvát belügyminiszter közli, hogy 50 zsidót és kommunistát a zágrábi telefonközpont ellen irányult bombamerénylet és kommunista propaganda miatt a zágrábi rögtönítélő bíróság halálra ítélte. Az elítélteket agyonlőtték. Továbbá hivatalosan közlik, hogy a zágrábi rögtönítélő bíróság egy muzulmán parasztot és egy horvát asztalossegédet, akik mint vad usztasák önhatalmulag szerbeket gyilkoltak meg és raboltak ki, halálra ítélt. Az ítéletet már végrehajtották.

Horvatsko ministertvo za znutra šuje posle javla, kaj je štatarijmski sod v Zagrebu 50 židovov i komunistov odsodil na smrt zbog toga, kaj so bombami napadali na telefonsku centralu v Zagrebu i zbog komunističke propagande. Odsodjene so mam strelili. Nadale sižbeno javljaju, kaj je zagrebački štatarijmski sod jednoga muslimanskoga (turska vera) selaka i jednoga horvatskoga tišlarskoga detiča, koji so kakti divji ustaši, zaklali i raubali srbe, odsodil na smrt. Soda so već izvršili

Csütörtök — Cetrtek

A magyar csapatokkal szembenálló erők két kisebb támadását a honvédkötelékek még kibontakozásuk előtt megghusították. Két repülőgépet lelőtünk. — A német csapatok már Leningrád elővárosaiban küzdik előre magukat. Kemény utcai harcokban győznek és ismét számos kiserődöt tettek harc-képtelenné. — A szövetségesek megközelítették a Donec-árvadék egyik legfontosabb gyárvárosát. — Ismételten borzalt hasalus bombázóport zudítottak a német repülő Moszkvára és Szentpétervárra. A kievii csapat-gyülekezéseket semmisítették meg. —

A szovjethadsereg igen sok tisztje és katonája török földre lépett.

ahol lefegyverezték őket. — A bolgár belügyminiszter megcáfolta az amerikai rémhireket, amely szerint Bulgária különféle engedményekért hadba lép a szovjet ellen. — A kormányzó pár két fővárosi kórházban meglátogatta a sebesült katonákat.

Ruzke trupe, koje stojju pred magjarskom soldačijom, so štele napraviti dva menjše napadaje, te su našli rušili još predi, nego bi se rusi mugli česa hapiti. Nemške trupe se već v pregradju Leningrada boriju napre. Imaju po vlicama teške borbe, pobeđuju i već so opet čuda kul zrušili. Savenicni so, pre Donecu, de ga najviše fabrik, opet dostigli jednoga varaša, de ga čuda fabrik. Nemški avioni so pak strašne bombe nahitali na Petrovgrad i Moskvu, a pre Kievu, v velkom smrt-nom obroču su poništili čuda trupe, koje so se tam shajale. Od sovjetske soldačije je čuda oficirov i soldatov stupilo na tursku zemlu, de so je rezeružali. Bugarski ministar znutrašnjih poslov je izjavil, da ne so istiniti američki glasi, kaj bu Bugarska stopila v tabor protiv sovjetrov, kajti bi za to dobila nekve pogodnosti. Gospon Guverner je s svojim suprugom v dvemi špitali v Budimpešti pohodil ranjene soldate.

Péntek — Petek

A Kormányzó Ur hitvese rádiószózatban hívta fel a nemzet figyelmét harcoló katonáink itt-

Tjedén

honmaradt családtagjainak megsegítésére. — A magyar csapatoknak nagy részük van a keleti győzelemben — állapítják meg Berlinben. — Honvédegyeségeink az arcvonal mögött leszállott szovjet ejtőernyősöket tettek ártalmatlanná. — Több száz kilométerre hagyták már maguk mögött Kievet a német csapatok. A körülzárt szovjet erők kőtörési kísérletei véres veszteséggel összeomlottak. — A Krim félszigeten levő két szovjethadsereg sem menekülhet már ki a német szoritóból. — Tizenegy angol hajót süllyesztettek el a német tengeralttjárók Afrikától nyugatra. — De Gaulle, volt francia tábornok, nemzeti táncosot akar alakítani a törvényes Pélain kormánnyal szemben. — Anglia hadat üzen Finnországnak, ha folytatja a háborút.

Supruga gospona Guvernera je na radio pozvala narod, naj pomoreju familije soldatov, koji so v taboru. V Berlinu veliju, kaj su magjarski soldati puno pomogli pre pobeđi na ruskoj fronti. Naši honvedi so poništili padobranceli, koji so se spustili odzadi za frontom. Nemške trupe so ostavile Kieva za sobom na više sto kilometrov. Zaokrožene sovjetske trupe so štele predreti, to se zrušilo! imaju krvave zgubičke. I one dve sovjetske armije, koje so na Krimu, nemreju vun z nemškoga obroča. Nemške podmornice so jedanaist engleske ladje vtople zapadno od Afrike. Bivši francoski general De Gaulle (Degol) oče napraviti narodno veče proti zatkonskoj vladi Petaina-a. Engleska bo preglasila tabor Finskoj, ako bo se dale borila.

Szombat — Sobota

Honvédeink arcvonala előtt több ízben kíséreltek meg áttörést az egyes szovjet-csoportok a kínálkozó gázlók felhasználásával. A támadókat hátulról géppuskatűzzel kényszerítették előnyomulásra, de még így is valamennyi támadásuk már zárótűzünkben összeomlott. — A németek arcvonalán a páncélkocsikkal támogatott ellentámadásokat elsöpörte a német előretörés. — A Kievtől keletre körülzárt ellenséges erők utolsó

PÁLCSICS

FEST • TISZTIT FARBA • ČISTI

Gyár: Nagykanizsa

csáktornyai gyűjtő: Horthy Miklós-tér
(volt Kelemen Imre-féle helyiség)

egységeinek megsemmisítése is küszöbön áll. A foglyok száma 574 ezerre emelkedett. — A német léghaderő vasutvonalakat és hadfelszerelési üzemeket rombolt szét Charkov, Tula és Moszkva térségében. — A háromhatalmi egyezmény fennállásának első évfordulóján a német, olasz és japán sajtó méltatlja az eddig elért eredményeket. — Három hónap alatt egy millió tonnánál több kereskedelmi hajóteret süllyesztettek el a németek.

Sovjetska vojska je pred frontom naših honvedov više pot štela predreti tam, de so plitve vode. *Odzadi so je z mašingeveri tirali napre*, ali i poleg toga so se napadaji v našem ognju rušili. Na nemškoj fronti so isto nemci rušili ruske napadaje, prem da so ovi dohajali s taborskimi kolji. Več so skorom do kraja poništene i one nepriatelste trupe, koje su opkoljene od Kieva na ishod. Broj zarobljenikov se nabral na 574.000 Nemški avioni so železnice i taborske fabrike porušili okoli Charkov-a Tule i Moskve. Nemška, taljanska i japanska štampa piše kakši so bili uspehi v leto dnevu, kak te kontrakt postoji med ovimi tremi silami. *Nemci so čez tri mesece spotopili prek jeden milijon tone nepriatelstkih trgovačkih ladji.*

Vasárnap — Nedela

A magyar seregtestek előtt néhány visszautasított ellentámadási kísérleten kívül nem történt jelentősebb esemény. — A keleti nagy csata, a világtörténelem legnagyobb megsemmisülő csatája, végetért. *Ő szövethadsereg teljesen megsemmisült, 66 5 ezer fogoly, 884 páncélcsovi, 3718 ágyú és nagymennyiségű hadanyagot zsákmányoltak a németek.* A halottak száma több félmilliónál. — Kronstadtba menekült és állandó tűz alatt áll a szovjet keleti tengeri flottája. — Már nem tarthatja magát sokáig Szentpétervár — hangoztatja az angol sajtó is. — Két hét alatt 25 egységét veszítette el a szovjet hajóhad. — Az elcsapott Budjenni utóda Csabaskinov tábornok. — Megalakult az Országos Telesi Pál Tudományos Intézet. — A bulgárminiszter ingyen szappant utalt ki szegény családok gyermekei részére.

Pred magjarskimi trupami se svun toga, kaj so zavrnuli par nepriatelstkih napadajev na pripetlo nikaj važnoga, Velka bitka pre Kievu, koje je bila najveća svetske povesti i najviše je poništela, završena. *Pet sovjetske armije so do kraja poništene, nemci so zarobili 665.090 soldatov, 884 oklopjenih kol, 3718 štukov i veliki drugi taborski material.* Mrtvih je bilo prek pol milijuna. Sovjetske taborske ladje na istočnoj morju so se skrile v Kronstadt, a i tam stojiju stalno pod ognjem. Med dvomej tedni so sovjeti sgrabili 23 taborske ladje. Na mesto Budjenni-a koga so pretirali, je postavljen Čabaškinov za komandanta. Več i engleska štampa piše, kaj se Petrovgrad nebo mogel drugo držati. Stvoreni je orsački enanstveni zavod po ime-

nom Telesi Pál-a. Minister Znutrajnih poslov je dozvolil, kaj bodo siromška deca dobila za badav sopona.

Hétfő — Pondelek

A német sajtó nagy elismeréssel és dicsérrel ír a magyar csapatok eddigi győzelmes harcáról. — A német csapatok Szentpétervár külső erődvonalaát már áttörték és ott harcolnak, ahol tulajdonképpen már Nagy-Szentpétervár házái kezdődnek. A külvárosokban már házról-házra folyik a harc. — A kronstadti kikötő már használhatatlan a német repülőbombáktól elsüllyedt hajók miatt. — A finnek elérték a Fehér Tengerrel és ezzel teljesen birtokukba vették a Murmanszk-vasutat. — A német előnyomulás az arcvonal középső szakaszán is tovább tart. — Német tengeralattjárók 13 hajót süllyesztettek el, amelyek Gibraltárból Anglia felé haladtak. — A német csapatok megkezdtek hadműveleteket Charkov ellen. — Külföldi rádió hallgatása miatt Németországban két halálos ítéletet hoztak. — Boris bolgár király Hitlerhez utazik és sor kerülhet a bolgár-szovjet diplomáciai viszony megszakítására is.

léghaderő hatalmas arányú győzelmet aratott a Földközi Tengeren. Torpedóvető repülőgépek megtámadtak egy angol hajókaravánt és elsüllyesztettek két nehéz és egy könnyű cirkáló. ezenkívül kilenc más nagy hajóegységet súlyos torpedótalálat ért. Nagy légharc keletkezett a karavánt védő repülőgépekkel, melyek közül hatot lelőttek. Az olaszok nyolc gépet veszítettek. — A keleti arcvonal déli szakaszán ismét megsemmisítettek a németek három szovjethadosztályt. A harcokban az olasz egységek is élénk részt vettek. — Berlin erőlyesen cáfolta a német-szovjet béke lehetőségének híreit. *A bolszevizmust ki kell irtani* — mondják Berlinben. — *Neurath bárót*, a cseh—morva protektorátus védnökét betegsége miatt *Heydrich* védőosztagos főcsoportvezető helyettesíti. Az új védnök kivételes állapotot rendelt el hat kerületben az ott elkövetett bitorladomellenes cselekmények miatt. *Elias* miniszterelnököt hazaárulás miatt letartóztatták.

Magjarska vojska je odbila sovjetske napadaje. Taljani so meli velku pobedu na morju i v zraku na srednjem morju. Avioni, koji hičeju torpede, so napadali na

Százezrével masiroznak német lógságba (Foto RDV)

Nemška je jako pofalila hrabrost i doveđašnja junačka dela magjarske sčdačije. Nemške trupe so več predrele vunjske šance Petrovgrada i već se boriju med prvimi hižami samoga varaša. V zvunjckem varašu borbe ideju od hiže do hiže. Velka luka (mesto de ladje stojiju) v Kronstadt-u (mali varaš na morju), koji bi moral braniti Petrovgrada već je ne za hasnavati, kajti je puna vtoplenih ladji, koje su nemci spravili pod vodu. Finci so dostigli Belo morje i stem so do kraja odrezali i zavzeli železnicu Murmansk. (Velka železnica od Petrovgrada do ledenog morja). Nemci idu napre i v srednjem morju. Nemške podmornice so vtopile 13 ladje, koje so putovale z Gibraltara v Englesku. Nemške trupe već napadaju varaš Charkov. V Nemškoj so dva človeke odsodili na smrt, zato kaj so poslušali stranjski Radio. Bugarski kralj Boris se odpelal k Hitleru i moguče je kaj bodo diplomatsku vezu z med sovjeta i Bugarske pretrgnuli.

Kedd — Tork

A magyar csapatok visszaverték a szovjet ellentámadási kísérleteit. — Az olasz tengeri és

engleske ladje i vtopili so dve teške i jednu lehkšu križaricu, a zvun toga so, s torpedama teško potrefili devet velke ladje. Te ladje so nepriateli jako branili v luftu, v avioni, ali so taljani šest avionov doli strelili, a poleg toga zgubili so osem mašin. Na istočnoj fronti, doli proti jugu so nemci pak poništili tri sovjetske divizije. V tem borbam so i taljani fest meli resa. V Berlinu jako trdiju, da je nemogoče, kaj bi nemci z rusi napravili mir. *Bolszevizma je treba poništiti*, tak veliju v Berlinu. Nemški branitelj v Česko-Moravskoj, baron Neurath je zbeževal, pak mu je v namestnik Heydrich, visoki komandant. Novi komandant je na šest okruge odredil zvonredne mere, zbog dela proti države. Ministra predsednika *Eliáš-a* so zaprli zbog izdaje domovine.

Szerda — Sreda

A magyar követlékekkel szemben álló ellenség viselkedésében erős bizonytalanság észlelhető. Az arcvonal mögött nagy rombolások folynak. — A keleti arcvonal északi szakaszán kétszáz-tíz kiserődött foglaltak el a németek. — Ukrajnában új nagy

hadműveletek vannak kialakulóban. — A német repülőknagyhatású légitámadást intéztek Charkov vasutvonalai ellen. — Német repülőknagyhatású légitámadást intéztek az angol partoknál egy nagy teherhajót és egy csatahajót. — Az olaszok súlyosan megrongálták a „Nelson” csatahajót, Anglia egyik legnagyobb hadihajóját. — Sztilin nem volt hajlandó pontos felvilágosításokat adni Washingtonnak és Londonnak a szovjet katonai helyzetéről. — A finn csapatok megsemmisítettek két szovjet ezredet. — Huszonnégy halálos ítéletet hoztak a cseh—morva protektorátusban. A földalatti szervezkedés önálló csehszlovák államot akart visszaállítani. Az ítéleteket végre is hajtották.

Nepriateli, koji stojiju pred magjarskim trupama, tak se vidi, so nekak zdvojili. *Odzadi* za frontom se rušiju. Na istočnoj fronti, gori na severu, so nemci zavzeli dvostodeset kule. V Ukrajini se opet slažeju velke bitke. Nemci so napravili z avioni velke napadaje na železnice pre Charkovu. Nemški avioni so vtopili pre englezkim obalama jednu velku ladju za terhe voziti i jednu taborsku ladju. Taljani so napravili velki kvar na velkoj taborskoj ladji „Nelson”, koja je jedna od najvećih engleskih taborskih ladji. Stalin je ne štél točno povodati američkoj i engleskoj gospodi, kak stoji sovjetska soldačija. Finske trupe so opet poništile dva ruske regimente. V Česko-Moravskom protektoratu so 24 ludi odsodili na smrt. Krivci so pod zemljom delali, kaj bi nazaj postavili Českoslovačku. Odsodjene so već i postrelali.

Vasárnap leplezik le a perlaki Gasparich-szobrot
Spomenka Gašparič Marku bodo nazaj postavili

(Saját tudósítónktól.) A perlaki Gasparich Márk szobor visszaállításának munkálatai a napokban befejeződnek. Az ünnepélyes leleplezés október 5-én lesz. Fél 10 órakor a tábort szentmisét és szentbeszédet Pehm József zalaegerszegi apátplébános mondja, míg az ünnep szónoka dr. Brand Sándor alispán lesz. Az ünnepség igen nagyszabásúnak ígérkezik, mert a megye minden részéből érkeznek vendégek a leleplezésre.

V Prelogu se ove dane zgotavljaju posli, kaj bo Gasparič Markov spomenik nazaj na svojem mestu, Oktobra 5-ga bude paradno otkrivanje. Ob pol deseti vuri bude svetu paradnu mesu, pod vedrim nebom, služil i predetošvo držal Pehm József, papinski prelat i opat — plebanoš v Zalaegerszegu, a paradni govor bo držal Dr. Brand Sándor viceispán. Kak zgladi parada bo velka, kajti i sih stran varmegijje se obečuvleju gosti.

Hirdetéseket felvesz a kiadóhivatal

Gróf Széchenyi István

Naši velki ludi

A legnagyobb magyar, Széchenyi István gróf, Széchenyi Ferenc és Festetics Julianna fia 1791. szeptember 21-én született Bécsben. Tanulmányai befejezése után katonai pályára lépett, részt vett a Napóleon ellen vívott háborúkban. Ezután hosszabb külföldi utra indult, majd Magyarországot járta be Wesselényi Miklós báró társaságában. Első jelentős fellépése 1825. november 3-án történt, mikor 60.000 forintot kitévő alapítványával lerakta a Magyar Tudományos Akadémia alapjait. Magyarországot újjászültesének bátor vezérharcosa volt. Esmélt három alapvető munkájában írta meg: Hitel, Világ, Stádium. Élete során kifejtett őnzetlen munkásságának legjelentősebb alkotásai: a Lánchíd, a gőzhajózás és a pesti hengermalom megalapítása, a váltó és kereskedelmi törvények felállításai, a Tisza és az Aduna szabályozása (Vaskapu). Ezenkívül sokat dolgozott a magyar vasutak fejlesztése körül is. Híres vitázó műve, a Kelet Népe, 1841-ben jelent meg, ebben Kossuth Lajost támadta, aki szerinte nem vezérnek való. Az első felelős kormányban miniszteri tárcát vállalt. Széchenyi István, a legnagyobb magyar, ki egész életét hazájának szentelte. 1860. április 8-án Döblingben önkézzel velett véget áldásos életének.

Najveksi magyar, gróf Széchenyi István, je sin grofa Széchenyi Ferenc-a i grofice Festetics Juliane. Rodjen je 1791 leta, septembra 21-ga v Beču. Da je svoje škole svršil, išel je med soldate i bil je v taboru proti Napoleona. Zatem je dugše vreme obhajal zvnске orsage, potli pak je, s baronom Veselényi Miklósom po Magjarskoj putoval. Prvi važ-neši korak mu je bil 1825. leta novembra 3-ga, da je dal 60.000 forinti, kaj se je mogla stvoriti Magjarska Akademija Znanosti. Bil je hrabri borac za preporod Magjarske. Svoje misli je napisal v tri glavne knige: Hitel, Világ, Stádium. (Kredit, Svet, Položai). Najveksa dela njegovog človekoljubnog življenja so: Lánchíd, (veliki most na lancu v Budapešti) ladje na dampf i veliki dampfmelin v Budapešti, onda sodbeni stol za veksline i trgovinu, pak regulacija vode Tisza i Dolnji Dunava. Vaskapu. (Zelezna vrata). Zvuntoga je puno delal i pre tem, kaj so se magjarske železnice revile. Njegva glasovita kniga: „Kelet Népe“ (Narod Istoka) je zšla 1841. leta. V toj knigi je napadal Kossuth Lajos-a, koji, kak on veli „neje za voditel“.

V prvi odgovorni vladi je najveksi magjar, gróf Széchenyi István, koji je celi svoj život posvetil svojoj domovini, bil minister. 1860. leta. aprila 8-ga si je v Döblingu, svojom rukom skončal svoj blagoslovljeni život.

Horvátországban halállal büntetik az árdrágítókat

V Horvatskoj štrofaju s smrtni nabljaće cen

Törvényerejű rendelettel kiterjesztették a rőtönitől bíróságok hatáskörét s ezután halálbüntetéssel sújtják az élelmiszerek és egyéb közszükségleti cikkek árdrágítóit. Halállal büntetik azokat is, akik aranyat, ezüstöt vagy drágakövet osepésznek ki az országból. A halálbüntetés kiterjed a felbujtókra és orgzadákra is.

S zakonskom naredbom so preširili delokrug štatariumskog suda i bodo od vezda na smrt sodili se one koji nabijaju cene hrani i drugim stvarim, koje so potrebne za život. S smrtni bodo strofali i one, koji bodo z orsaga vun švercali zlato, srebro i drage kamene. Smrtni sod ide i na one koji nekoga nahujstiju, ili od tatov kupujejo.

MÉP szervezés Muraközben

Organizacija Magjarske stranke života

Gasparics József szervezői tükár szeptember második felében Perlak, Csáktornya, Dékánfalva, Miksavár, Muraszerdahely, Stridóvár és Drávaszentmárton községek MÉP vezetőit látogatta meg és értekezteket tartott magyar és muraközi nyelven. Majd tájékoztatta a községek, illetve a községek MÉP vezetőit a bel- és külpolitikai helyzetről. Megszervezte a muraszentmártoni, ligetvári, murakirályi, hodosányi és túskeszentgyörgyi körjegyzőségekben a MÉP 14-es bizottságot. A községekben kivétel nélkül nagy ragaszkodást tanúsítottak a MÉP szervezete iránt és a megválasztott tagok örömmel vállalták a rájuk rótt feladatot. Igéretet tettek, hogy tehetségükhöz képest fognak a MÉP érdekében dolgozni. A községek leg-sürgősebb kívánsága a Hangya szövetkezetek felállítása.

Gasparics József, tajnik za organizaciju je v septembru pohajal voditele Magjarske stranke života v Prelogu, Cakovcu, Dekanovcu, Macincu, Murskom Središću, Strigovi i Svetom Martinu i držal je žnjimi dogovore po magjarskom i medjimurskom jeziku. Med tem nijim je prepevedal, kak stoji vuniška i znutrešnja politika. V notarjušijama Sveti Martin, Draškovec, Dolnji Kraljevec, Hodosan i Sveti Gjurgj je organiziral odbor straničke Magjarskoga života, sigdi po 14 članov. Se općine so pokazale, da se radi prikapiju toj stranki i zebрани so z veseljem prek zeli svoje službe. Obečali so, kaj bodo kak najbole delali za Magjarsku straniku života. Najveksa žela je naroda, kaj bi se čim predi postavile zadruge Hangya. (To je kršćanska zadruga, de ludi moreju se kupiti i prodati).

Kinevezték a muraközi jegyzőket

Medjimurska uprava vredjena

A belügyminiszter rendeletet adott ki, amelyben egyesíti Csáktornyat és Felsőpusztafát Csáktornya, továbbá Drávaóhidat és Edeskutat Drávaóhid névvel. 93 község, amelyeket a jugoszláv uralom egyesített más községekkel, újból önmagukban alkotnak egy-egy községet.

A másik rendelettel a belügyminiszter a visszafoglalt délvidéki részekben a járási beosztás újabb megállapítása, valamint a visszafoglalt területen levő községek szervezetének és körterületen levő községek szervezetét és körjegyzői beosztása felől intézkedik. Az erre vonatkozó miniszteri rendelet csak az alsó-lendvai, csáktornyai, lenti na ykanizsai, perlaki járásokat érinti. Ezen a területen van egy megyei város, Nagykanizsa, 13 nagyközség községi jegyzőséggel és 51 körjegyzőség.

A fentemlített rendeletekkel kapcsolatban a belügyminiszter Zala vármegye területén a következő kinevezéseket eszközölte a jegyzői, illetve körjegyzői karban. Községi jegyzőkké nevezte ki a miniszter Alsólendva nagyközséghez Felkes Józsefet, Murabeszterce nagyközséghez Horváth Gézát, Csáktornya nagyközséghez Korentsy Endrét, Drávavásárhely nagyközséghez Benkő Jánost, Légrád nagyközséghez Harmat Jenőt,

Alsódomboru nagyközséghez Sólmos Antall, Kotor nagyközséghez Czoma Antall, Murascsány nagyközséghez Kondorosi Józsefet, Muravid nagyközséghez Köröshegyi János Pált, Perlak nagyközséghez Virágh Pált.

Körjegyzővé az adorjánfalvi körjegyzőséghez Dr. Turai Imrét, az alsólendvidéki körjegyzőséghez Siftár Gézát, a bagonyai körjegyzőséghez Lampérth Jánost, a bánornyai körjegyzőséghez Fehér Józsefet, a belatinci körjegyzőséghez Szücs Jánost, a cserföldi körjegyzőséghez Köhalmi Nándort, a gáborjánházi körjegyzőséghez Dömök Józsefet, a lendvalakosi körjegyzőséghez Tomka Pált, a lendvavásárhelyi körjegyzőséghez Miklós Jánost, a murabaráti körjegyzőséghez Mátai Imrét, a palinai körjegyzőséghez Dénes Jenőt, a belicai körjegyzőséghez Kisfaludy Gyulát, a bottornyai körjegyzőséghez Dobos Sándort, a csáktornyavidéki körjegyzőséghez Kákossy Győzöt, a drávanagyfalusi körjegyzőséghez Kveffly Gyulát, a drávaszentmihályi körjegyzőséghez Varga Zoltánt, a miksavári körjegyzőséghez Kőcza Jánost, a felsőmihályfalvi körjegyzőséghez Flachner Ferencet, a murasiklósi körjegyzőséghez Ruszák Istvánt, a muraszentmártoni körjegyzőséghez Szücs Miklóst,

a muraszerdahelyi körjegyzőséghez dr. Péter Sándort, a stridóvári körjegyzőséghez Szilágyi Lajost, a viziszentgyörgyi körjegyzőséghez Falka Jenőt, a damásai körjegyzőséghez Rácz Károlyt, a dékánfalvi körjegyzőséghez Bodnár Dezsőt, a drávadiói körjegyzőséghez Torma Bélát, a hodosányi körjegyzőséghez Hegedűs Bélát, a kisszabadkai körjegyzőséghez Mészáros Lászlót, a ligetvári körjegyzőséghez Vincze Gábort, a murakirályi körjegyzőséghez Szentirmai Lászlót, a muraszentmártoni körjegyzőséghez Oláh Lajost, a túskeszentgyörgyi körjegyzőséghez dr. Asszonyi Lászlót, közigazgatási jegyzővé Csáktornya nagyközséghez Cserbakői Tibort.

Minister znutrešnjih poslov je dal naredbu vun, skojimje mesto Gornji Pustakovec prikapičel i Cakovcu, nadalje zjedinič je mesta Drávaóhid (Dunjkovec) i Edeskut (Slakovec) pod imenom Drávaóhid (Dunjkovec). One 93 općine, koje je jugoslavenska vladavina v Južnom kraju skapčila z drugimi bodo nazaj, saka svoja općina. Z drugom naredbom je minister po južnom kraju reporedil kotare, općine i notarjušije. Ova naredba se tiče samo kotare Alsólendva, Csáktornya, Lenti, Nagykanizsa i Perlak. Na ovom teritoriju je jeden varmegjinski varaš, Nagykanizsa, 13 velke općine s svojimi notarjuši i 51 okružne notarjušije.

Postavljeni so sigdi i notarjuši. Imena se vidiju v magjarskom tekstu ovoga članka.

Katolikus nagygyűlés Budapesten

Velka katolička skupščina v Budapešti

Az Országos Katolikus Nagygyűlést október 4-7-ig rendezti az Actio Catholica Budapesten. A Nagygyűlés egyik legfőbb feladatának megvalósítása az eucharisztikus körmenet lesz október 5-én délután, amikor az Oltáriszentséget a hívek ezrei fogják végigkísérni a Szent István Bazilikától az Országház előtti térig. Az előjelekből ítélve, legalább félmillió katolikus hívő vonul majd fel ezen a körmeneten. Az utvonalon hangszórókat állítanak fel és hogy az ének egységes legyen, külön stúdióból fogják közvetíteni a körmenet felvonulási ideje alatt az énekeket és zenét.

Vidékiek 50 százezeres kedvezménytel utazhatnak a fővárosba. Utazási igazolványok a MÁV menetjegyirodáknak vagy a plébániáknak kaphatók.

XXIX. Orsačku katoličku velku skupščinu bo Akcio Katolička držala od 4-7 oktobra v Budapeštu.

Najlepše bo na toj velikoj skupščini 5. oktobra popoldan euharistička procesija, da bo čuda jezer ludi sprejavalo svetoga sakramenta od Bazilike Svetog Stefana do Orsačke hiže, kak se vidi, barem pol milijona katoličkih ljudi bo na toj procesiji. Pajdoč po cestaj bodo postavili megafone, kaj bodo se posod jednako popevali, a višu bodo na celjoj procesiji z jednoga mesta dali.

A MAGYAR TANÍTÓ

Befejeződött a Jugoszláviából átvett tanítók átképző tanfolyama

Zvršil se tečaj za navučitele, koje smo prek zeli od Jugoslavije

Vasárnap fejeződött be a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium által elrendelt kéthetes átképző tanfolyam Csáktornyan. A tanfolyamot Rhosóczi Rezső, a muraszombati tanügyi kirendeltség vezetője, tanügyi előadó szervezte meg, a tanfolyam hallgatóinak ellátásáról Christ János, a tanítóképző intézet gondnoka gondoskodott.

A tanfolyamon dr. Pável Ágoston egyetemi magántanár a magyar irodalomtörténetet adta elő — magyar és horvát nyelven — különös vonatkozással a jugoszláv állításokra és fordításokra. Magas színvonalú előadásait a tanfolyam hallgatói nagy lelkességgel hallgatták. Előadók voltak még Antauer Jenő, muraszombati tanfelügyelő, aki a magyar tanterv utasításait ismerlette. Titán József muraszombati ig. tanító a magyar nemzet történetét és az állampolgári jogokat és kötelezettségeket, Stefánsec Rezső eszterláki ig. tanító Magyarország földrajzát és a gondnoksági utasítást adták elő.

A tanfolyam első hetében 55, magyarul folyékonyan beszélő tanító, ill. tanítónő, a második héten 92, magyarul nem tudó, főleg szlovén származású tanító vett részt. A tanfolyam idejére Barabás (Behojnik) Győző csáktornyai népközlői tanító az V. vegyes (fiu-leány) osztállyal a tanítóképző intézetbe rendelték. A tanfolyam hallgatói mindennap 2 próbatanítást tartottak magyar, történelem és földrajzból. A próbatanítások főleg muraközi nyelven folytak, de az egyes tárgykörökben a vezérszavakat magyarul tanították. A tanításokból magyar érzés, a magyar hazához való törhetetlen ragaszkodás esendült ki.

A tanfolyam sikerén igen eredményesen közreműködött Barabás Győző csáktornyai tanító is, aki a tanfolyam két hete alatt előkészítette a tanítókat a próbatanításokra, muraközi és magyar nyelven oktatva, sőt a tanítási tervezetek megírásában

is segítkezett. Minden héten a tanfolyam hallgatói előtt mintatanításokat mutatott be, hogy a magyar tanítási módszert ismerlesse.

A tanfolyam hallgatói megújmodott lélekkel, ismeretekkel megrakódva, magyar érzésben megerősödvé távoztak állomáshelyükre.

V. nedelu s zvršil v Čakovcu, tečaj, kojega je odredil m. kr. minister za veru i škole za prenaobrazbu navučitelov, koji je trajal dva tjedne. Ze tečaj je organiziral Rhosoczi Rezső voditel školskog nadzorništvá v Murašzombatu (Murska Sobota), a za oskrbu slušatelá tečájá se brigál Christ János, poverenik školskog nadzorništvá, skrbnik preparandije.

Na tečajju je predaval povest magjarske literature (Književnost), na magjarskom i horvatskom jeziku privatni profesor visoke škole (univerze) Dr Pável Ágoston, v protimbi z onim, kaj so jugoslavenci i trdili i napak obračali. Ta njegva predavanja visoke vrednosti so slušatelá tečájá poslušali z velikom pažnjom i veseljem.

Prvi tjeđen je bilo na tečajju 55 navučitelov i navučitelica, koji dobro govorišu magjarski, a drugi tjeđen 92 navučitelov, koji neznaju magjarski, najviše slovenčov. Za vreme tečájá so Barabás (Behojnik) Győző-a, navučitelá pučke škole v Čakovcu, z njegovim V. mešanim (dečki i puče) razredom odredili v preparandiju. Slušatelá so saki den dvaput probali podučavati deake z magjarske povesti i zemlopisa. Ove probe so išle v glavnom po medjimurskom jeziku, ali v pojedinim stvarima so glavne reči i magjarski vučili. Prem da je navučitel po medjimurskom jeziku, a navučitelá so bili horvatskog ili slovenskog roda i jezika, itak se stoga školnjá videl magjarski ćul, i privrženost k magjarskoj domovini.

K uspehu tečájá je z velikim trudom puno pomagál i Barabás Győző čakovski navučitel.

Slušatelá tečájá so ođišli na svoja mesta z obnovlenom dušom, puni znanosti i ćut za Magjarsku se njim je objačil.

Bože, blagoslovi magjare!

Kaj se malo školsko dete v prvi lekčiji već navčilo, na to bi šteli navčiti i stareše. Bomo njim s lubavi pripovedali, im so do ve ne mogli znati, kaj znači prinás Himmus, naša narodna molitva, kak moremo lepo pokazati naše magjarstvo i našu rodolubnost, da se v pesmi ili v mužiki začaje ova lepa viža, koja se k Bogu zdiže.

Puno nam je srce i oči so nam suzne, da se na orgulama čujeju prvi glasi i da dojde pred nebeska vrata naša suzna molitva: „Isten áldd meg a magyart!“... „Áldd meg Uram—Isten“ „jókedvvel, bőséggel“ és „nyujts feléje védő kart, ha küzd ellenséggel“... „Bože, blagoslovi magjare!“... „Blagoslovi je Gospodine Bože“ „z veseljem i obiljem“ „pokaži njim tvoju roku branitelšku, da se boriju z nepriatelom“... Ve, da mladi magjarski soldati stojuju na krvavim ukrajinskim polanem naprti poplave prezbožnosti, stoj kraji njih dragi Bože, brani i čuvaj dragi magjarski život, pazi na naše sine, pomogaj njihovom oružje, kaj bodo mogli prevladati nepriatela v tim teškím borbam! Tak dugo nas već preganja teška sodbina! Donesi nam bolje leto! Donesi nam sreću i miren život, kajti „ov narod je već pretrpel svoje za prošlost i za budućnost.“ Velke so bile naše moke Gospode Bože! Dostigla nas je tvoja pravica, ali za naše grehe smo moke pretrpeli, blagoslovi nam naša sela, varaše, naš siromaški narod!

Brača Medjimurci! Dvajsti tri let ste toga na smeli popevati, prem da smo znali, kaj vam je to v sreću bilo. Stanite ve pred Boga i popevajte, kaj vam bo duša zagrmela i se kotrige naj oriju k Bogu Magjare. Moški i ženske pokazite kak ste lepi, jednako stojte, kak jablan podunavskog pola i odvrnite od sebe onoga, koji vam nezná poštenje dati. Poglednite naše soldate! Tak moramo i mi stati, dok nam naša molitva k bogu ide. To je znak, da nam je duša pokorna i srce puno pobožnosti.

Megjimurski magjari, je li od ve bo tak!

— A volt jugoszláv Szokol vagyonát az Ústasa kapja.

A poglavnik rendeletet bocsátott ki, amely szerint a testületi miniszterium rendelkezésére bocsátják a jugoszláv szokolszöveltségnek a horvát állam alapítása után Horvátországban elfoglalt vagyonát. A vagyont az uszlasamozgalom céljaira fordítják.

— Imetka bivšeg Jugoslavenskog Sokola doblju Ustaši. Poglavnik je vun dal naredbu, po kojoj je ministerstvo dobilo onoga jugoslavenskoga sokolskog imetka, kojega so zaplenili v Horvatskoj, da se stvorila nova država. Toga imetka bodo ustašam dali.

Isten áldd meg a magyart!

Amit a kis muraközi iskolás első leckéjében már megtanult, arra szeretnénk a felnőtteket is megtanítani. Elmondjuk nekik is szeretettel, hiszen eddig nem tudhatták, hogy mit jelent nálunk a nemzeti imádság, a Himmusz és hogyan mutatjuk meg magyarságunkat, hazaszeretettünket, ha énekben vagy zenében felcsendül és Istenhez száll a szépséges dallam.

Csordultig tellik a szívünk és könnybe lábad a szemünk, amikor az orgonán végighömpölyögnék az első akkorok és az Urísten lába elé ér könnyes könyörgésünk, hogy: „Isten áldd meg a magyart!“... „Áldd meg Uram-Isten jó kedvvel, bőséggel“ és „nyujts feléje védő kart, ha küzd ellenséggel...“ Most, amikor Ukrajna véres mezőin az istentelenség pusztító áradatával áll szemben a fiatal magyar katona, áll mellette, Uram és védő, óvd a drága magyar életet, vigyázz fiainkra, segítsd fegyvereinket, hogy diadalmasan harcolhassák meg harcaikat. Olyan régen tég a balsors bennünket! „Hozz rá vig esztendőt!“... Hozz boldogságot, békés fejlődést, mert „megbűnhődte már e nép a multat s jövődöt“. Szenvedéseink nagyok voltak, Uram, kímélettel ránk igazságod mértéke, de megbűnhődtek vétkeinket, jöjjön áldásod falvainkra, városainkra, árva, megpróbált népünkre!

Muraközi testvér! Huszonhárom évig nem énekelhetted ezt, bár tudjuk, a szívedben ez élt. Ugy énekd hát most, hogy a lelked megremegjen belé, úgy állj az Isten előtt, hogy megfeszülő inaid is meghallgatásért kiáltsanak a magyarok Istenéhez. Férfi és nő, mutasd meg termeted szépséged, egyenesen állj, mint a dunántúli táj jegenyéje és utasítsd rendre azt, aki tiszteletlenül viselkedne. Nézd katonáinkat! Ugy állunk mi is, mialatt az Urístenhez száll fohásunk. Ez a külső jele lelünk áhílatának, szívünk legnagyobb kívánságának.

Hisszük, így lesz ezután, muraközi magyar!

KERESKEDŐ,
ÜZLETEMBER,
IPAROS
nem nélkülözheti a hirdetést.
Akit többen ismernek,
többen keresnek!
Hirdessen lapunkban
és egész Muraköz ismerni fogja!
Keretes hirdetések ára:
milliméter sörönként 10 fillér.

Rövid páncélszűnet. (Foto RDV.)

Vigyázzunk a kukoricára Na kuruza treba paziti

A hűvös szeptember erősen érezte hatását az őszi terményekben. Különösen a kukorica érése tolódtott ki és így az őszi talajmunkálatokat sem lehet időben elvégezni. A ködös, hűvös időjárás miatt *igen sok helyen kikezdte a penész a szárazakat és kitérte.* A letört szárazakat szedjük fel és rakjuk gulákba, mégpedig úgy, hogy a csövek befelé legyenek, mert különben azok is megpenészednek. Így beérésüket is sieteltük.

A lábönálló kukorica beérését úgy segíthetjük elő, hogy a cső felett 10 centiméterrel levágjuk a szárat. Vigyázni kell, mert a be nem érett kukorica könnyen penészedik. Ezt úgy akadályozhatjuk meg, ha már az előre haladott idő miatt a beérést nem lehet kivárni, hogy

letördeljük a csöveket, felhasítjuk őket és bevermeljük.

A vermelésnél a levegőt lapossával jól kiszorítjuk, mert különben itt is megkapja a penész a csövet. *60-70 cm-es földrétegek kell a csöveken lenni, akkor biztosan jó a vermelés.* Az anyaországi gazdák a földművelési miniszter takarmánysiló akciója során takarmánysilót kaplakt és ezzel végzik a vermelést. Rajta leszünk, hogy jövőre a muraközi gazdák is részesüljenek az akcióban.

Minden gazdának tudnia kell, hogy saját szükségletén felüli termését csak a Hombár vásárolhatja meg, vagy az, akinek erre hatósági vásárlási joga van.

Ugyanasként most kell gondoskodni a vetőmag-szükségletéről is.

A vetőmag jó megválasztása a termést növeli.

Ezért kell rá nagy gondot fordítani. A vetőmagot a még lábönálló termésből válogatjuk ki. *Olyan szárazokról szedünk, amelyeken legelőbb cső van.* Kiválogatjuk a szép hosszú, jól be-

érett csöveket, amelyeken a fajla jellege is jól meg van. A kiválasztottakat azután fellűzzük és a padláson felakaszva szárazítjuk.

A késői burgonyát ne vermeljük le azonnal, hanem előbb 10-15 napig csak tiszta szalmával takarjuk le, hogy kiszikkadjon. Ha megázik, a szalmát kicseréljük. A jövő évi vetőmagot itt is a *még földben levő tövekről válogatjuk ki.* Ugyanis csak így lehet látni, hogy melyik való jól termő lőről. Természetesen a szép, erőteljes és sokat termő tövek termését választjuk ki.

A répát szintén kiszikkasztjuk vermelés előtt. Vigyázzunk, hogy föld- és sármentesen kerüljenek a verembe.

Hladni september se jako pozna po jesenskim bratvam. Najviše je kukuruza zaostala, a niti jesenske posle na zemlji je ne bilo moći vršiti. *Zbog tog hladnog meglavitoг vremena na čuda mesta plesnivi kuruzinje.* Koje kuruzine se potereju, one treba v kupe složiti i lati nutri obrnuti, drugač splensniju. Tak se bodo predi dozrelele.

Koja kuruza još stoji, tak je moći dozrelenje požuriti, kaj se kuruzina odreže 10 cm. ober lati. Treba paziti, kajti nezrela lat lahko splensnivi. To je moći tak sprečiti, ako je vreme prekesno za zreenje,

kaj se lati pobereju, razčešaju i v zemlu zakopaju.

Treba zemlu dobro zagaziti, jer ako kuruza dobi lufta onda splensnivi. *Ober lati mora biti zemle do 60-70 centimetron,* onda je dobro zakopano. V materij zemlji je minister dal zaridati velke suše i tam se vrši sušenje i zakapanje. Bomo išli za tem, kaj bodo k leto i prinas takše suše.

Saki gazda mora znati, da ono kaj ober potrebe hodi, more kupiti samo Hombar, ali koji od njega ima punomoć.

Ve se treba brigati i za setve. Koji si dobro zrneje zbere za setvu, bo imel vekšu žetvu. Za to se treba brigati, kaj si onda zberemo zrneje za setvu, da je još ne pobrano. Za setvu treba onu kukuruza brati, de ga najveć lati. Treba zbrati dobre, duge, zrele lati, na kojim se vidi i vrst. Zbrane lati treba povezati i na najži posušiti.

Kesnoga krompera ne smeti mam zakopati, nego čez 10-15 dni s čistom slamom pokrivati, kaj se dobro posuši. Ako se namoči, slamu premeniti. *Za setvu krompira isto još na zemlji zbrati.* Samo tu se vidi, šteri grm dobro rodi. Najlepše i najjakkše grme, koji čuda rodiju, treba zbrati.

I repu treba posušiti, predi, nego se zakopa i paziti, kaj nabo blatna zakopana.

— Čakovečka-Medjimska kasa je dobila novog predsednika i direktora: Novi direktor je Tishler József z Kanižse, a novi predcsdnik je naš domorodec Terböcz Imre vladin nad-savetnik i fabrikant.

Véres harcok usztasák és felkelők között

Nesreča horvatskih ustasa

Konjice közelében a felkelők és az usztasák véres harcaiban az usztasák körzetparancsnoka és két helyettese is elesett. Banjaluka környékén is voltak harcok. Itt három usztasa vesztette életét.

Eszéken az egyik vállalat két mérnökét és egy diáklányt elfogtak, mert *pokolgépés mérnytetel kísérletet* meg, a gyár egyik alkalmazottját menekülés közben lelőtték, csak egy munkás tudott elmenekülni.

Poleg občine Konjice so, v kravai bitki med četniki i ustaši, ustaški zapovednik i njegovi dva namestniki opali. Koli Banjaluka so isto bile borbe, tu su tri ustaški zgbilni život.

V Osije su prijeli dva inženere jene fabrike i jenu puču, koja je deak, kajti so šteli s peklenskom mašinom napraviti atentat. Jednoga namještenika fabrike so strelili v begu, samo jedan delavec je mogel pobeći.

Ujabb közéleti korlátozások Horvátországban

Zágrábról jelentik: Horvátországban újabb közéleti korlátozásokat léptettek életbe. A vendéglőkben és a magánháztartásokban szentul hétfőn, szerdán és csütörtökön a leg-egyszerűbb étrendet engedélyezik. A husztan napokat is beszámítva, szentul csak szombat este, vasár- és ünnepnapokon van szabad étrend.

— V Horvatskoj je prehrena opet skraćena. Iz Zagreba nam javljaju: V Horvatskoj so prehranu opet skratili. Po krémaj i po privatnim hižam je od vezda, v ponedelek, sredu i v četrtak dovolena samo najjednostavneša hrana. Ako računamo k tomu i dneve prez mesa, onda je samo v sobotu na večer, v nedelu i na svetke dozvoleno trošiti po voli.

A Csáktornya-Muraközi Takarékpénztár új vezetősége

A legrégebbi csáktornyai pénztárvezetését október 1-ével Tishler József igazgató vette át, az igazgatóság elnöki tisztségét pedig Terböcz Imre, kormányfőtanácsos muraközi földbirtokos és gyáros vállalta.

Hirdessen lapunkban!

„METROPOL“ Szálló Csáktornya

Város közepén. Modern komfort, 22 vendégszoba folyóvízzel, autógarázs. Mérsékelt árak.

Telefon Interurbán: 47.

Film • Színház

Buvárhajók nyugatra! Union mozi

A félelmetes hírű német tengeralattjárók életéből vették a témát és hűségesen belerajzolták a német katona mindenképp felett való kötelességtudását, bajlártságiát és hősiességét. Ezt a szinte emberfeletti nagyságot azután úgy ragyogja be a romantikus szerelem meleg napsugara, mint ahogy a hideg kemény drágakövet megmelegíti és elérhetőbbé teszi a lány aranyfogalat. Acélkeménységű érecek a film férfiai, napsugaras, meleg arany köztük Ilse Werner, a történet pedig, amelyben napjaink történelmi valósága izik, hősközlemény, és emléket állít azoknak, akik életet áldoztak a hazáért. Lehet-e jobban lelkesülni, mint ezen? Lelkesüljünk!

Egy asszony három élete Csáktornyal mozi

Rachel Field nagyszerű regénye a filmen is folytatta dialutját, amit nem csodálhatunk akkor, ha a szereposztás fényét és a kiállítás nagyvonalúságát tekintjük. Bette Davis az amerikai film legnagyobb tragikája és alakítása mindig élmény. Aki a regényt olvasta, rá fog jönni, hogy képzeletében ugyanugy rajzolódott ki az asszony alakja, amilyenek azt Bette Davis nyújtja. Charles Boyer a hőszerelemes beállítottság mellett drámai alakításra is képes és nem marad el lársnője mögött. A rendezés simán és hihetően adja azt a történelmi hátteret, amely a történet izét, zamatát jelenti. Jó film!

Sport

Megindult az élet a diáksportolók között

A benépesedett iskolákkal együtt benépesedett a sportpálya is diáksportolókkal, akik lelkes munkával készülnek versenyekre. A futópálya hiánya persze érzik, de azért ebben is segítenek magukon a fiúk, hogy legalább az edzést ne kelljen nélkülözniök. Az egyes ágakban máris mutatkozott néhány tehetséges fiu. Reméljük, hamarosan versenyeken láthatjuk őket.

Legjobb, legtartósabb, legolcsóbb

„CIPŐK“

utalványra és utalvány nélkül csakis

„Ciktánál“

Csáktornyan, a templom mellett. Telefon: 87.

Timár István búcsúja Csáktornyatól

Mint ismeretes, a muraközi jegyzőségekre megtörténtek a végleges kinevezések és az ideiglenes jegyzők visszatérnek eredeti állomáshelyükre. Timár István rédiesi főjegyző, aki Csáktornya ügyeit intézte az átmeneti idő alatt és aki kiváló működésével az egész város becsülését és tisztelgetését vívta ki, szintén távozik ideiglenes munkahelyéről. A közszerepben álló jegyző elhárított magától minden ünneplést, búcsuztatást, de nem akar még sem szó nélkül megválni Csáktornyatól, ezután mond meleg búcsút Csáktornya képviselőtestületének és közönségének.

Felsőbb hatóságom rendelkezéséből távozik Csáktornyáról. Mivel szóval búcsút nem vehettem, engedjék meg, hogy ezuttal mondjak őszi köszönetet a Községi Képviselőtestületnek, a város tisztviselői karának a megértő támogatásáért, mellyel nehéz munkám elvégzésében segítségemre voltak és lehetővé tették számomra azt, hogy feladatomnak megfeleljek. Különösképpen mondok hála-köszönetet Pecsornik Ottó községi bíró urnak és Skvorcz János helyettes bíró urnak, akik felelősségteljes munkámban mindig a legnagyobb készséggel támogattak.

A magam részéről mindig szeretettel fogok gondolni Csáktornyára és büszke leszek arra, hogy a Magyar Hazát az első közt szolgáltattam itt és én vezethettem be ebben a városban a magyar közigazgatást és hivatali szokásokat. Őszinte szívből köszöntöm Csáktornya közönségét és kérem, tartsanak meg jó emlékekben! A jó Isten óvja, vezérelje és segítse Csáktornya Vezetőségét és kedves Közönségét.

Muraköziek figyeltem!

Letétbe kell helyezni a hadikölcsön-kötvényeket

A kormány rendelete értelmében Muraközben is letétbe kell helyezni a hadikölcsön-kötvényeket. A végső határidő október 31. Aki ezt elmulasztja, többé semmiféle jogorvoslatra nem tarthat igényt.

Elegant

gotovē ženske oprave, kaputi i bunde

kaputi za decu,
moški i ženski štofi,
svile za opravu,
sako formu tepihi

sega čuda za zbirati

ch. Sütz -nél

Zalaegerszeg-Nagykanizsa

Csáktornyal Mozi bemutatja pénteken, szombaton és hétfőn 1/2 órákor, vasárnap, 3, 6 és 1/2 órákor

Egy asszony három élete

című filmet. Főszereplők: Charles Boyer, Bette Davis

Zágrából jöttek utlevél nélkül Muraközbe, de a határon elfogták és Kanizsára szállították őket

Došie so z Zagreba v Medjimurje prez potnice, ali na granici so je vlovili i odtirali v Kanizsu

Vertalics Istvánné és Rexulex Józsefné, két zágrábi asszony utlevél nélkül a muraközi Muraszilvagy községbe mentek rokonaik látogatására. A magyar hatóságoknál sem jelentkeztek. Amikor visszamentek, gabonatermékeket és élelmiszeket vittek magukkal. A határon a csendőrök elfogták őket és mivel utlevél nélkül lépték át a magyar határt, Kanizsára szállították őket, a náluk talált gabonatermékeket pedig lefoglalták.

Mindkettőt tiltott háatrálépés miatt a bíróság elé került. Azzal védekeztek, hogy nem tudták, hogy utlevél kell, mert Zágrábban mindenki nyíltan azt beszéli, hogy a Száva lesz a magyar-horvát határ. Elmet akartak innen hazavinni.

Miután a törvény törvény, amit nem lehet büntetlenül áthágni, a bíróság mindkét asszonyt tíz-tíz napi fogházra ítélte, amit azonban tetartóztatásukkal kitöltöttek. A le-

foglalt terményt a bíróság elko-

boztta.

A két asszonyt azonnal szabadlábra helyezték.

Dve zagrebačke žene, jena je žena Vrtarić Istvana, a druga Regulek Józsefa došle so prez potnice v Medjimurje v Muraszilvagy (Sivica), svoju rodbinu pohajati, a ne so se niti pre magjarskim vlastima prijavile. Da so išle nazaj, so pe-lale sobom zrnje i druge hraue. Na granici so je žandari prijeli i kajti so došle prez potnice prek magjarske granice, so je odtirali v Kanizsu, a zrnje, koje so pri njih našli, so zaplenili.

Obedve so došle pred sod z bog zabranjenog prestupa prek granice, pak so se stem branile, da so ne znale, kaj treba potnicu meti, kajti v Zagrebu govorišu, da bo Sava meja med Magjarskom i Horvatskom. Štele so hranu dimo pelati.

Kajti je zakon: zakon, kojega ne smeti prez štrofa prekršiti, sod njih je odsodil, saku na deset dni rešta.

Hirdessen a Muraközben

Német páncélosok előnyomulása. (Foto RDV.)

HIREK

— Medjimurci pazite! Treba položiti obligatorije taborskih posodila. Po naredbi vlade treba i v Medjimurju položiti se obligatorije taborskih posodil s prvoga svetjskoga tabora. Zadnji termin je oktober 31, koji to zamudi, nebo inel nikše pravo kaj iskati s tih obligatorij.

— Nesreča od sreće. V Španjolskoj se ove dane pripetila strašna nesreća. Jedan 11 let star dečec je nesel glasa svojomu ocu, koji je v fabriki deske žagal. On, koji je spazil oca s velikim veseljem je bežal k njemu i tak nesrećno, kaj ga je veliki remen zgrabil i zaklao. Otec mu je štel skočiti na pomoč, pak je i njega remen zgrabil i obedva so ostali na mestu mrtni. Dečec je nesel ocu glasa, kaj so na lutriji gvinuli 200.000 pezeti (Spanjolski pezeni) i od ve bodo prez brige živelu.

— Bog v Rusiji. Zastupnik Rusije v Londonu, Majski rekeli je, kaj za par danov bodo v Rusiji dali vun zakon, kaj je opet smeti Boga moliti. Zakaj pak so onda čez 24 let Boga tajili. Kaj misliju ruski bolševiki, kaj je dragi Bog pozabil, kulko jezer biškopov i popov i kulko milijonov ljudi so bolševiki zaklali samo zato, kaj so Boga verovali? Ve, da njim je prepala prebožna vera, bi se šтели Bogu v roke dati. Ali malo so zaksnili. Bog ne plača saku sobotu, nego ve je i za njih došel plačen dan.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja szavankint 10 fillér. A vastagon nyomott szó kettőnek számít. Legkisebb hirdetés díja 1 P.

Eladó holmija, kiadó lakása van? Tegyen be lapunkba egy apróhirdetést és biztosan eredménye lesz.

Lakást keres? Hirdessen apróhirdetéseink között és biztosan talál. Cím: Horthy Miklós-tér 13. „Muraköz” kiadóhivatala.

Alkalmazottat keres? Az apróhirdetés biztosan segít. Mindenki olvassa.

Állásba akar jutni? Lapunkon keresztül elhelyezkedhet, ha hirdet nálunk. Cím: „Muraköz” kiadóhivatala, Horthy Miklós-tér 13.

LÖBL MÓR ÉS FIA

Építkezési anyag,
gyümölcs, tojás
és takarmány

nagyban és kicsinyben

CSÁKTORNYA

Telefon: 45.

Felélő szerkesztő: Dr. Szabad Lajos.
Felélő kiadó: Pecsornik Ottó.

Kiadja a „Muraközi Katolikus Könyvnyomda, Könyvtőzset, Papir- és könyvkereskedés” Csáktornya.

Nyomta: Közgazdasági RT. Nagykanizsa.
Nyomdért felel: Zalai Károly.